

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964 • ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2008 • ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 238-239

PROCESSED

NOV 07 2008

GTU LIBRARY

ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
5 Craven Hill, London W2 3EN • Telephone: 020-7723 4787 • Fax: 020-7224 9301
Website: www.thyateira.org.uk • e-mail: mail@thyateira.org.uk

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ

ΚΗΡΥΞ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 238-239

Ιούλιος - Αύγουστος 2008

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ £15

ΠΛΗΡΩΤΕΑ: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX

HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE

OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

YEARLY CONTRIBUTION £15

PAYABLE TO: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

First Published 1964

Fourth Period

July - August 2008

No.: 238-239

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3.....Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου:
Οι Παρακλήσεις και η Κοίμηση της Παναγίας Θεοτόκου
- 5.....Η λήξη της Σχολικής Χρονιάς
- 6.....Η Τραγική Επέτειος Ιουλίου - Αυγούστου 1974.
- 7.....Οικονόμου π. Αναστασίου Σαλαπάτα, Εκδηλώσεις στην
Ελληνική Ορθόδοξο Κοινότητα Αγίου Παντελεήμονος
Harrow Λονδίνου.
- 9.....Αγγελικής Δεληγιάννη: Η βιβλιοθήκη Χίου «Αδαμάντιος
Κοραΐς».
- 11.....Χάρη Μεττή: Οφφίκια και Οφφικιάλαιοι του Οικουμενικού
Πατριαρχείου.
- 14.....Ανακοινώσεις Οικουμενικού Πατριαρχείου
- 15.....Επαφές του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου.
- 18.....His Eminence Archbishop Gregorios:
The Supplications to the Mother of God and the Feast of
her Dormition
- 20.....Address at the funeral of Dr. Andreas Papadakis.
- 21.....Address at the Melchisedek Ordination to the Priesthood of
Deacon Melchisedek.
- 22.....Preparing for Holy Communion, by Fr Vassilios
Papavassiliou.
- 24.....Archbishop Gregorios' visit to Washington, DC, as
Representative of His All-Holiness the Oecumenical
Patriarch.
- 30.....His Eminence Archbishop Gregorios' Diary.

**ΑΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΣ ΜΑΡΙΝΑ
ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΚΑΣΣΙΑΝΗΣ ΜΟΝΑΧΗΣ,
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ, ΠΑΤΜΟΣ**

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

**Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ Ν. ΛΙΟΝΔΑ**

**ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ
ΟΙ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΣΑΣ ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΝΟ: GREEK ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN**

ΟΙ ΙΕΡΕΣ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ἀγαπητές μας ἀδελφές καί ἀδελφοί Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί,

«Δέσποινα καί Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, δέξαι παρακλήσεις ἀναξίων σῶν ἱκετῶν, ἵνα μεσιτεύσης πρὸς Τον ἐκ σοῦ Τεχθέντα Ὁ Δέσποινα τοῦ Κόσμου, γενοῦ μεσίτρια» (Μικρὸς Παρακλητικὸς Κανόνας)

Μέ τήν βοήθεια τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἐτοιμαζόμεστε νά γιορτάσουμε τήν Κοίμηση τῆς Παναγίας Θεοτόκου καί γι' αὐτό ἡ Μάνα Ἐκκλησία ἀφιέρωσε τούτη τήν περίοδο στό τίμιο καί πολυ-ύμνητο πρόσωπό Της. Καί ἡ ἀφιέρωση αὐτή περικλείει δύο στοιχεῖα τά ὁποῖα σχετίζονται ἄμεσα καί εἶναι σύμφυτα μέ τήν χριστιανική μας ἰδιότητα. Εἶναι ἡ Νηστεία καί ἡ Προσευχή. Γι' αὐτό τίς πρῶτες δεκαπέντε ἡμέρες τοῦ Αὐγούστου, πρὶν ἀπό τήν ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, νηστεύουμε, καί μόνο στήν ἑορτή τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου διακόπτουμε τήν νηστεία καί καταλύουμε ψάρι. Ἐτσι ἐτοιμαζόμεστε νά ἑορτάσουμε τοῦτο τό ἱερό Γεγονός καί νά κοινωνήσουμε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Τό δεύτερο στοιχεῖο τοῦ Δεκαπενταυγούστου εἶναι ἡ τέλεση τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας τῆς Παρακλήσεως πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας. Ἡ κατανυκτικὴ αὐτὴ καί λυρικοτάτη καί γεμάτη ἀπὸ ἱερά συναισθήματα Ἀκολουθία διακρίνεται σέ Μικρὴ καί Μεγάλῃ Παράκληση. Καί ἡ μὲν Μικρὴ Παράκληση ψάλλεται τακτικά καί σέ κάθε περίστασι καί ἀνάγκη πνευματικῇ τῶν πιστῶν. Ἡ δὲ μεγάλη Παράκληση ψάλλεται κυρίως τὸν Δεκαπενταύγουστο ἐναλλάξ μέ τήν Μικρὴ. Θά ψάλλουμε, λοιπόν, ἀδελφοί καί ἀδελφές ἐν Κυρίῳ, αὐτά τά θαυμάσια θρησκευτικά καί διαχρονικά ποιήματα, τά ὁποῖα ἀπευθύνονται πρὸς τήν Παναγία Θεοτόκο καί Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Θά καταφύγουμε καί πάλιν σ' αὐτό τό σεβάσιο καί ὑπαρξιακά καί προσωπικά κοντά μας

εὐρισκόμενο ἱερό Πρόσωπο, γιὰ νά ζητήσουμε τήν βοήθεια καί τήν μεσιτεία Της στίς τρικυμίες καί τοὺς πειρασμούς τοῦ βίου. «Πολλοῖς, συνεχόμενος, πειρασμοῖς πρὸς σέ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν ὦ Μήτηρ τοῦ Λόγου καί Παρθένε, τῶν δυσχερῶν καί δεινῶν μέ διάσωσον», ψάλλει ἱκετευτικά ὁ ὕμνωδός.

Πάντοτε οἱ Χριστιανοί καταφεύγουμε στὸν Θεό καί ζητοῦμε βοήθεια καί παρηγορία καί ἔχουμε τήν ἱερὴ καί μακαρίαν ἐλπίδα ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, οἱ Ἅγιοι ἄνθρωποι, Ἄνδρες καί Γυναῖκες, μέ ἐπικεφαλὴς τήν Θεοτόκον, εἶναι πάντοτε συναντιλήπτορες καί συμπαραστάτες στίς δεήσεις καί τίς παρακλήσεις μας. Ἡ πίστη ἐκείνων καί ἡ μεσιτικὴ προσευχὴ τοὺς εἶναι πολὺ δυνατὴ καί ἐνισχύει τήν δική μας ἀδυναμία καί τό εὐθραυστον τῆς ψυχῆς μας, ἡ ὁποία πάντοτε κινεῖται μέσα στά πλαίσια τῆς πίστεως καί τῆς ἀμφιβολίας, νά δεχθοῦμε τὸν Θεό ὡς Σωτῆρα καί Εὐεργέτη καί Λυτρωτὴ μας ἀπὸ τὰ λυπηρά τοῦ βίου. Ἡ Ἅγία Γραφή μᾶς ὑπενθυμίζει καθημερινά ὅτι «οἱ Ἅγιοι διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ἐργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἄλλοτρίων» (Εβραίους Κεφ. ΙΑ 33-34). Ὁ δὲ Ἀπόστολος Ἰάκωβος μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι «πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη» καί μνημονεύει τό παράδειγμα τοῦ Προφήτη Ἠλία, ὁ ὁποῖος «προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μή βρέξει, καί οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἑνιαυτοὺς τρεῖς καί μῆνας ἕξ καί πάλιν προσηύξατο, καί ὁ οὐρανός ὑετόν ἔδωκεν καί ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς» (Ἰάκωβος, Κεφ 5, 17-18).

Ἐπανερχόμενος στίς Ἱερές Παρακλήσεις, τίς ὁποῖες ἀξιωθήκαμε νά ἀκούσουμε καί φέτος, δέν εἶναι μόνο ἱεροὶ ὕμνοι πού χλιστραγουδήθηκαν διαμέσου τῶν αἰώνων ἀπὸ ἀμέτρητες εὐλαβικές ψυχές, εἶναι συγχρόνως τραγούδια γεμάτα βαθειὰ θεολογικά καί αὐτόχρονα σοφὰ διδάγματα πού ἡμερῶνουν τήν ψυχὴ

μας και μᾶς ἀναπαύουν ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ τὴν πίεση τῆς καθημερινότητας, ἀποτελοῦν δὲ ἐπίσης καὶ ἀριστουργήματα ποιητικῆς τέχνης καὶ ὑψηλῆς ἐμπνεύσεως. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ ἀκοή καὶ ἡ ψαλμωδία τοὺς μᾶς συγκινοῦν μέχρι σήμερα καὶ μᾶς ἀνεβάζουν σὲ ωραίους πνευματικούς κόσμους, κόσμους εἰρήνης καὶ χαρᾶς καὶ ψυχικῆς γαλήνης, πού μόνον ἡ αὖρα καὶ ἡ πνοή τῆς θείας χάριτος μπορεῖ νά μᾶς προσφέρει. Ὁ ὕμνωδός χαρακτηριστικά ψάλλει: «Προστάτιν σε τῆς ζωῆς ἐπίσταμαι, καὶ φρουράν ἀσφαλεστάτην, Παρθένε, τῶν πειρασμῶν διαλύουσαν ὄχλον, καὶ ἐπηρεΐας δαμῶνων ἐλαύνουσαν, καὶ δέομαι διαπαντός, ἐκ φθορᾶς τῶν παθῶν μου ρυσθῆναί με» (Μικρὴ Παράκλησις).

Θέλω ἐπίσης νά προσθέσω ὅτι ἡ ἀνάγνωσις, ἡ μελέτη καὶ ἡ ψαλμωδία τῶν Ἱερῶν Παρακλήσεων μᾶς δίνουν ἀμέτρητες εἰκόνες, συμβολισμούς, παρομοιώσεις καὶ παρηγήσεις ποιητικές, στοιχεῖα τα ὁποῖα μᾶς εἰσάγουν σὲ αἰώνια θεολογικά θέματα καὶ διδάγματα πού ἀπασχολοῦν καὶ τρέφουν τοὺς χριστιανούς ἀπὸ τοὺς ἀπόστολικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Ἀφήνω τό γεγονός ὅτι οἱ ὕμνοι αὐτοὶ εἶναι ταυτόχρονα πολὺ ἀπλοῖ, εἶναι διαχρονικοί, καταπληκτικά ἀνθρώπινοι, γι' αὐτὸ μᾶς παρηγοροῦν καὶ μᾶς διαζωγραφίζουν τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ ξεπεσμένο ἑαυτὸ μας, πού ὡς ἐπαίτης, ὅπως ὁ τελώνης καὶ ὁ ληστής, ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ ἔλεος, εὐσπλαχνία καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν. Ὁ ὕμνωδός ψάλλει δεόμενος ἱκετευτικά: «Τὰ νέφη τῶν λυπηρῶν ἐκάλυψαν τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν καὶ καρδίαν, καὶ σκοτασμόν ἐμποιοῦσι μοι, Κόρη ἄλλ' ἢ γεννήσασα Φῶς τό ἀπρόσιτον, ἀπέλασον ταῦτα μακράν, τῇ ἐμπνεύσει τῆς θείας πρεσβείας σου» (Μεγάλῃ Παράκλησις). Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπευθύνονται προσωπικά πρὸς τὴν Παναγία Θεοτόκον καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἡ ὁποία ἐγίνε Μητέρα καὶ Τροφὸς πνευματικὴ καὶ χαρὰ ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁ ποιητὴς τῆς Παρακλήσεως εἶναι οἰκεῖος πρὸς τὴν Παναγία, ἔχει τὴν οἰκειότητα τοῦ παιδιοῦ πρὸς τὴν Μάνα του, ἡ ὁποία ἀντικειμενικά καὶ ἀφειδώλευτα προσφέρει τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή της πρὸς τὰ παιδιά της. Τό πλῆθος τῶν ὀνομάτων, μέ τὰ ὁποῖα τὴν χαιρετᾷ καὶ τῆς ἀπευθύνει παρακλητικά τὰ αἰτήματά του, εἶναι πάντοτε διδακτικά, ἰδιαίτερα γιὰ μᾶς τοὺς σύγχρονους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔχουμε ἐν πολλοῖς ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὰ πηγαῖα καὶ ἱερά ἐκεῖνα συναισθήματα πού ἀναγεννοῦν καὶ θεραπεύουν τίς πληγές καὶ τὰ

τραύματα τοῦ ἀνθρώπου, πού ἀπομονωθήκαμε ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους μας καὶ ἀποξενωθήκαμε ἀπὸ τὸν Θεό. Λησμονήσαμε δὲ τὴν πνευματικὴ, τὴν θρησκευτικὴ καὶ αἰώνια διάστασι τῆς ζωῆς μας καί, σάν τὸν ἄσωτον υἱὸν τοῦ Εὐαγγελίου, προσπαθοῦμε νά χορτάσουμε ἀπὸ τὰ «κεράτια» καὶ τὰ σκύβαλα τῆς σύγχρονης, ἄπληστης, τῆς καταναλωτικῆς καὶ πολυτάραχης κοινωνίας.

Ὡς κατακλείδα, ὑπογραμμίζω τὸν ωραῖον κόσμον τῆς προσευχῆς, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἐλπίδος πού μᾶς εἰσαγάγουν τοῦτες τίς μέρες τοῦ Δεκαπενταυγούστου, τοῦ καλοκαιριοῦ Πάσχα τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, οἱ Ἱερές Παρακλήσεις τῆς Παναγίας. Νά καταφεύγουμε, λοιπόν, στίς Ἐκκλησίες, καὶ μαζί μέ τοὺς Ἱερεῖς καὶ τοὺς ψάλτες, καὶ μαζί μέ ὅλους ἐκείνους πού ἔψαλλαν πρὶν ἀπὸ μᾶς τίς Παρακλήσεις, νά ζητήσουμε τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, διὰ τῶν θερμῶν πρεσβειῶν τῆς Θεοτόκου. Ἀπὸ βάθους καρδίας νά ζητήσουμε τὴν ἱερὴ μεσιτεία τῆς Παναγίας, καὶ αὐτῇ, ὡς Γοργοεπήκοος, θά ἀκούσει καὶ ὡς Ὁδηγήτρια, θά μεταφέρει τίς προσευχές καὶ τὰ δάκρυά μας στὸν Θρόνον τοῦ Ὑιοῦ Της καὶ Θεοῦ ἡμῶν, γιὰ τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν μας, καὶ τὴν θεραπεία τῶν ἀσθενειῶν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας καὶ θά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τοὺς φόβους καὶ τίς ἀγωνίες τῆς θάλασσας τοῦ βίου. Ἡ Παναγία Θεοτόκος, τῆς ὁποίας ὁλόκληρη ἡ Χριστιανωσύνη αὐτὲς τίς μέρες ἐτοιμάζεται νά γιορτάσει τὴν μακαρίαν Κοίμησιν καὶ τὴν Μετάστασιν στοὺς οὐρανίους θαλάμους, θά παραμείνει ἡ παρηγοριά, τό στηρίγμα καὶ ἡ παράκλησις πάντων τῶν Χριστιανῶν. Ἡ δὲ σκιά καὶ κραταιὰ προστασία Της θά περιφρουρεῖ καὶ θά σώξει ἀπὸ κάθε προσβολὴ καὶ σατανικὴ παγίδα τὰ παιδιά καὶ τὴ Νεολαία μας, καὶ θά ὀδηγεῖ τὸν κόσμον ὅλον μέ τὴν ἀκοίμητὴ ἀγάπη καὶ τὴν μητρικὴ στοργή Της στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱοῦ Της.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζώντος, διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς Παναγίας Μάνας Σου, ἐλέησε καὶ σῶσε τὸν κόσμον Σου, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός. Ἀμήν.

Αὐγουστος 2008

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μ. Β. Γρηγόριος

**Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων
καὶ Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος**

ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

2007 - 2008

Εύλαβεστάτους Ἱερεῖς καὶ Διακόνους, Ἀξιότιμους Προέδρους καὶ τὰ Μέλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων Κυριῶν καὶ Λεοποινίδων, τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν, τὸ Διδακτικό Προσωπικό, τοὺς Γονεῖς καὶ Κηδεμόνες καὶ τὰ παιδιά τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Κατηχητικῶν Σχολείων τῶν Κοινοτήτων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συλλόγων καὶ Ὁργανώσεων τῆς Ὁμογένειας Ἡνωμένου Βασιλείου.

Ἀγαπητοί μας,

Μέ τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ συμπληρώθηκε κ' ἐφέτος ἡ Σχολικὴ Χρονιά. Χιλιάδες παιδιῶν τῆς Ὁμογένειας, χάρις στίς φροντίδες τῶν γονιῶν τους καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συνεχῆ ἐνίσχυση τῶν κατὰ τόπους Κοινοτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ὁμογενειακῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συλλόγων καὶ Ὁργανώσεων, εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ παρακολουθήσουν μαθήματα Ἑλληνικῶν, Ἱστορίας, Θρησκευτικῶν καὶ Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς ἀπὸ ἐμπειροὺς καὶ ἀφοσιωμένους δασκάλους.

Ἀπευθύνουμε, λοιπόν, θερμὸ κ' ἐγκάρδιο πατρικὸ χαιρετισμὸ καὶ τίς εὐχαριστίες καὶ ἡμῶν προσωπικῶς καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ἔχει ἐπιτελεστεῖ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν σχολικὸ ἔτος. Συγχαίρουμε δὲ ἀπὸ βάθους καρδίας ὅλους καὶ ὅλες σας, γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ὁ καθένας καὶ ἡ κάθε μία ἀπὸ ἐσᾶς ἔχετε προσφέρει ὥστε τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Κατηχητικὰ μας Σχολεῖα ὄχι μόνον νὰ λειτουργοῦν καὶ νὰ συγκεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Λαοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποβοῦν πραγματικά φυτώρια Ἑλληνοπρεποῦς καὶ Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Παιδείας.

Λαμβάνουμε, ὅμως, τὴν εὐκαιρία αὐτὴ γιὰ νὰ ὑπενθυμίσουμε σὲ ὅλους καὶ σὲ ὅλες σας τὸ ἱερό, πνευματικὸ καὶ οἰκογενειακὸ καθήκον ποὺ ἔχουμε νὰ γειμίζουμε κάθε χρόνο τίς τάξεις τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Κατηχητικῶν μας Σχολείων μέ παλαιούς καὶ νέους μαθητές καὶ μαθήτριες, στοὺς ὁποίους νὰ μεταλαμπαδεύουμε τίς διαχρονικὲς παρακαταθήκες τῶν προγόνων μας. Προπάντων, μάλιστα, καλοῦμεθα ὅλοι καὶ ὅλες, ὅσοι πραγματικά ἐνδιαφερόμαστε ὄχι μονάχα γιὰ τὴν ἀπλὴ ἐπιβίωση, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν συνεχῆ καὶ ἀπρόσκοπτη ἀναβάθμιση τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν Σχολείων μας, ν' ἀναλάβουμε μὴ καλὰ ὀργανωμένη καὶ προγραμματισμένη κι ἐνθουσιώδη ἐκστρατεία, ὥστε ὅλα τὰ παιδιά τῆς Ὁμογένειας σχολικῆς ἡλικίας νὰ ἐγγραφοῦν καὶ νὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὰ μαθήματα στὰ Σχολεῖα μας.

Παράλληλα, ὅμως, μέ τὴν ἐπιβεβλημένη αὐτὴ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παιδιῶν τῶν Σχολείων μας, δὲν πρέπει μέ κανένα τρόπο νὰ παραβλέψουμε καὶ τὴν ὑποχρέωση ποὺ ἔχουμε νὰ δημιουργήσουμε στὰ Σχολεῖα καὶ στίς Κοινότητες καὶ στοὺς Ἐκπαιδευτικούς μας Συλλόγους, τίς κατάλληλες ἐκείνες συνθήκες ὥστε νὰ προσελκύονται, καὶ μάλιστα πάνω σὲ μόνιμη βάση, καὶ οἱ νέοι καὶ οἱ νεάνιδες τῆς Ὁμογένειας. Καὶ τέτοιες εὐνοϊκὲς συνθήκες εἶναι, βέβαια, ἡ ἵδρυση καλὰ ὀργανωμένων συλλόγων Νεολαίας σὲ κάθε τοπικὸ Σχολεῖο, ὅπου θὰ διδάσκονται οἱ Ἑλληνικοὶ χοροὶ, ἡ Ἑλληνικὴ Μουσικὴ, θὰ λειτουργοῦν τάξεις Κατηχητικῶν μαθημάτων τῆς ὁρθόδοξης λατρείας καὶ παράδοσής μας. Θὰ γίνονται, ἐπίσης, ἐκδρομὲς κ' ἐπισκέψεις σὲ ἀξιοθέατα καὶ ἱστορικὰ μέρη, ὑπὸ τὴν αἰγίδα πάντοτε τῶν ἰθυνόντων τῶν Σχολείων καὶ τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν καὶ μέ τὴν οἰκονομικὴ καὶ κάθε ἄλλη ἐνίσχυση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Κοινοτήτων μας. Μὴν λησμονάτε ὅτι ὁ Ἅγιος Θεὸς εὐλογεῖ αὐτὰ τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα γιὰ τὰ παιδιά ἔργα. Γι' αὐτὸ, μαζί μέ τοὺς κόπους καὶ τὰ χρήματα ποὺ διαθέτετε, νὰ προσεύχεστε γιὰ τὴν Νεολαία καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τῶν Σχολείων μας.

Ἔτσι, ὄχι μόνον θὰ κρατοῦμε τὴν Νεολαία στενά καὶ ἄρρηκτα δεμένη μέ τίς καταβολὰδες τοῦ Γένους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ θὰ προετοιμάζουμε τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἀπρόσκοπτη συνέχεια στὴ ζωὴ καὶ τὴν μελλοντικὴ δράση τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ γενικὰ τῆς ὀργανωμένης Ὁμογένειας. Ἡ δὲ ἀνανέωση τῶν τοπικῶν Συμβουλίων τότε μόνον ἐπιτυγχάνεται, ὅταν οἱ σημερινοὶ νέοι καὶ νεάνιδες τὸ ἐπανδρῶνουν φυσιολογικά καὶ ὁμαλά, ἐπειδὴ θὰ ἔχουν ἤδη ἀποκτήσει τὴν αἰσθηση καὶ τὴν πεποίθηση ὅτι ἀνήκουν σ' αὐτὰ ὀργανικά καὶ ὑπεύθυνα.

Μέ τίς σκέψεις, λοιπόν, καὶ τίς ἱερὲς αὐτές προσδοκίες, χαιρετίζουμε ὅλους καὶ ὅλες σας. Εὐχόμενοι δὲ καλὸ Καλοκαίρι, ὑγίης καὶ ξεκούραστο, καὶ ἀναμένοντες ὅτι σωματικά καὶ πνευματικά ἀνανεωμένοι καὶ ἀνανεωμένες θὰ ξαναεπιστρέψετε στίς τάξεις τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Κατηχητικῶν μας Σχολείων, διατελοῦμε μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ θερμῶν εὐχῶν.

Ἰούλιος 2008

Ὁ Μητροπολίτης κ. Μ. Β. Γρηγόριος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων & Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1974

Ευλαβεστάτους Ίερείς και Διακόνους, Άξιοτίμους Προέδρους και τὰ Μέλη των Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων, τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν τῶν Κοινοτήτων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὰ Σωματεία καὶ τοὺς Συλλόγους τῆς Ὁμογένειας Ἡνωμένου Βασιλείου.

Ἀγαπητοί μας,

Συμπληρώνονται φέτος τριάντα τέσσερα χρόνια προσφυγιάς γιὰ διακόσιες καὶ πλέον χιλιάδες Ἑλλήνων τῆς μαρτυρικῆς μας Κύπρου. Τριάντα τέσσερα χρόνια ἐνός πολιτικοῦ ἐγκλήματος σὲ βάρος ἀθῶων ἀνθρώπων ὕστερα ἀπὸ τὴν βίαιη καὶ καλὰ προσχεδιασμένη εἰσβολή καὶ τὴν διὰ τῶν ὅπλων κατὰκτηση καὶ κατοχή μεγάλου μέρους τῆς Νήσου. Οἱ δὲ διεθνεῖς ἀποφάσεις ἐναντίον μιᾶς τέτοιας καταπάτησης τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἀποτελοῦν, δυστυχῶς, ἀπλὲς καὶ ἀπραγματοποιήτες προσδοκίες μὲ τὸ τραγικὸ ἀποτέλεσμα ἡ ἀδικία νὰ διαωνίζεται καὶ ἡ στρατιωτικὴ κατοχὴ συνεχῶς νὰ παγιώνεται.

Ἡ σημερινή, ὅπως καὶ οἱ προηγούμενες Κυβερνήσεις τόσο τῆς Κύπρου ὅσο καὶ τῆς Ἑλλάδος, καταβάλλουν συνεχεῖς προσπάθειες ἀνατροπῆς τῶν, κατὰ τὴν ἀποψη πολλῶν, τετελεσμένων αὐτῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα, ὅμως, ἀποτελοῦν θανατηφόρα καρκινώματα στὶς σχέσεις καλῆς γειτονίας καὶ καλῶς νοουμένων συμφερόντων μεταξύ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου καὶ γενικώτερα τῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν, ὅπως εἶναι τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Σχέσεις, οἱ ὁποῖες θὰ μπορούσαν ὁπωσδήποτε νὰ συμβάλουν θετικά καὶ ἀποτελεσματικά στὴν ἀνάπτυξη καὶ ἀναβάθμιση τῆς εὐημερίας καὶ τῆς δημιουργικῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν ὁμορων λαῶν, ὅταν παύσει νὰ ὑφίσταται ἡ παράνομη στρατιωτικὴ κατοχὴ μέρους τῆς Κύπρου καὶ ἡ προσφυγοποίηση χιλιάδων Κυπρίων.

Οἱ κατὰ καιροὺς, ὅμως, ἀνεξέλεγκτες διεθνεῖς πολιτικές καὶ στρατιωτικὲς σκοπιμότητες ἀνυψώνουν κάποτε τείχη ἀπροσπέλαστα ποὺ ἐμποδίζουν ἀποφασιστικά τὴν ἐπίτευξη μιᾶς πραγματικῆς συμφωνίας, ἡ ὁποία νὰ ὀδηγήσει στὴν ἐπαναφορὰ τοῦ δικαίου καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς ὁμαλότητος στὴν Κύπρο. Οἱ δὲ κατοχικοὶ ἐγκέφαλοι, ἀπὸ ἐθνικιστικὴ ἔπαρση παρὰ ἀπὸ μιὰ ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος ὀδηγοῦμενοι, προβάλλουν συνεχῶς καὶ νέες ἀπαράδεκτες προτάσεις, τίς ὁποῖες, βέβαια, ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπορρίπτει.

Ἐμεῖς ποὺ ζοῦμε στὴν ξενιτεία εἴτε ἀπὸ δικὴ μας ἐλεύθερη ἐπιλογὴ, εἴτε γιατί εἴχαμε προσφυγοποιηθεῖ μετὰ τὴν εἰσβολή καὶ τὴν στρατιωτικὴ κατοχὴ τῶν ἐδαφῶν, τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν περιουσιῶν μας στὴν στρατοκρατούμενη περιοχὴ τῆς Κύπρου μας, συμπορευόμαστε καὶ παρέχουμε κάθε δυνατὴ, ὕλική καὶ ἠθικὴ, βοήθεια στὴν ἀγωνιζόμενη γιὰ τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ μας

ἡγεσία τῆς Νήσου. Δίνουμε δὲ πάντοτε καὶ χωρὶς δεῦτερη σκέψη τὸ «παρὼν» μας σὲ κάθε πρόσκληση γιὰ ἀγῶνα μέχρι τέλους ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν κατεχομένων μας ἐδαφῶν καὶ τῆς ἐπιστροφῆς στὶς πατρογονικὲς μας ἐστίες ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν προσφύγων ποὺ εἶχαν βίαια καὶ ἀπάνθρωπα ἐκδιωχθεῖ στὴ διάρκεια τῆς εἰσβολῆς καὶ σήμερα ζοῦν μακριὰ ἀπὸ τὰ σπῖτια καὶ τίς περιουσίες τους.

Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι στὸ τέλος τὸ δίκαιο θὰ ἐπικρατήσει καὶ ὅτι οἱ εἰσβολεῖς καὶ τὰ στρατεύματα κατοχῆς θὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι, γιὰ τὸ δικό τους, ἐπίσης, μακροπρόθεσμο συμφέρον, μιὰ τέτοια κατὰφωρη παραβίαση τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δικαίου προκαλεῖ σ' αὐτοὺς πολὺ πιο μεγάλη ζημιὰ καὶ ἀμαρύνει ἀνεξίτηλα τὸ ὄνομά τους, παρὰ τὰ γλίσχρα κέρδη ποὺ ἀποκομίζουν σήμερα καταπατῶντας τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ ἀκολουθώντας τὴν ὁδὸ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀνίερης ἐκμετάλλευσης σὲ βάρος ἀθῶων συνανθρώπων τους.

Καλοῦμε ἐπίσης καὶ πάλιν, ὅπως καὶ γιὰ τὰ τελευταῖα τριάντα τρία χρόνια, ὅλη τὴν Ὁμογένεια νὰ μετάσχετε ὁμαδικὰ σὲ ὅλες τίς φιλειργηνικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ ὁργανώνονται μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς τραγικῆς αὐτῆς ἐπετείου Ἰουλίου-Αὐγούστου 1974. Στίς Ἐκκλησίες μας θὰ γίνουν πάνδημα μνημόσυνα γιὰ τοὺς πεσόντες καὶ τοὺς τεθνεώτες ἀγνοουμένους μας, ὅπως καὶ δεήσεις γιὰ τὴν ἐπιστροφή ὅλων τῶν προσφύγων στὰ σπῖτια τους. Ἡ δὲ Ἐθνικὴ Κυριακὴ Ὁμοσπονδία ὁργανώνει τὴν καθιερωμένη τῆς πορεία καὶ ἄλλες παρεμφερεῖς ἐκδηλώσεις, τὴν Κυριακὴ, 20 Ἰουλίου 2008, στὴν Trafalgar Square, τοῦ Λονδίνου στὶς 4.30μ.μ., στὶς ὁποῖες καλοῦμε ὅλους καὶ ὅλες νὰ μετάσχετε ὁμαδικὰ γιὰ νὰ διαδηλώσετε τὴν στέργαν σας ἀπόφαση νὰ ζητᾶτε συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὸ δίκαιο καὶ τὰ ἀπαράβαρα καὶ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματα τῆς ἰδιαίτερῆς μας Πατρίδος Κύπρου.

Μὴν ξεχνᾶτε ὅμως ὅτι γιὰ νὰ νικήσεις τὸ κακὸ χρειάζεται καὶ πίστη καὶ προσενχή καὶ ἱερὴ καταφυγὴ στὸν Ἅγιο Θεό, γιατί Ἐκεῖνος εἶναι Δυνατὸς καὶ μὲ τὴ Χάρη Του μπορεῖ νὰ λυγίσει τίς δυνάμεις τῶν ὅπλων καὶ τὴν ἀλαζονεία καὶ τὴν ὠμὴ βία τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. «Οἱ ἅγιοι διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ» (Ἐβρ. 11, 33-34).

Εὐχόμενοι δὲ σε ὅλους καὶ ὅλες σας ὑγεία καὶ δύναμη γιὰ νὰ συνεχίσετε τὸν εἰρηνικὸ καὶ πνευματικὸ ἀγῶνα σας ὑπὲρ τῶν δικαίων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Λαοῦ τῆς μαρτυρικῆς μας Κύπρου, καὶ Καλὸ Καλοκαίρι, διατελοῦμε μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάτης καὶ θερμῶν εὐχῶν.

Λονδίνο, Ἰούλιος 2008

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Μ. Β. Φρηζόπουλος

**Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θνατέρων &
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος**

Προσφορά £15.000 του Κοινοτικού Νηπιαγωγείου στον Έρανο της Εκκλησίας

Την Κυριακή 17η Αυγούστου, στο τέλος της Θείας Λειτουργίας στον Ι.Ν. Αγ. Παντελεήμονος Harrow (ΒΔ Λονδίνου), πραγματοποιήθηκε ενώπιον του εκκλησιασματος μια ωραία και γενναιοδωρη χρηματική προσφορά του Κοινοτικού Νηπιαγωγείου προς την Εκκλησία Αγ. Παντελεήμονος, υπέρ του Εράνου για την ανέγερση νέου βυζαντινού Ιερού Ναού.

Συγκεκριμένα, η Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου κα. Άντη Κυριακίδου και η Υποδιευθύντρια Πρεσβυτέρα κα. Βιργινία Σαλαπάτα, προσέφεραν από τα έσοδα του Νηπιαγωγείου το ποσό των £15.000. Την επιταγή παρέλαβαν εκ μέρους της Εκκλησιαστικής και Κοινοτικής Επιτροπής ο εκ των Αντιπροέδρων κ. Ανδρέας Γεωργιάδης και ο Ταμίας κ. Σωτήρης Κωνσταντίνου.

Ο π. Αναστάσιος ανέφερε μερικές γενικές σκέψεις αναφορικά με το θέμα «Εκκλησία και Παιδεία», και κατέληξε δίνοντας κάποιες πληροφορίες για τη λειτουργία του Κοινοτικού Νηπιαγωγείου. Μεταξύ άλλων είπε:

«Η Ορθόδοξη Εκκλησία φροντίζει και προστατεύει από της ιδρύσεώς της την Παιδεία. Αυτό αποδεικνύεται με πολλούς τρόπους. Η συγγραφή των βιβλικών κειμένων κατ' αρχάς έχει ως αφετηρία την ιδέα να εκπαιδευθεί το ποίμνιο και να μεταδοθούν οι αλήθειες τις πίστεως, μέσω της κατήχησης. Στην Καινή Διαθήκη διαβάζουμε πως "...ος δ' αν ποιήση και διδάξη, ούτος μέγας κληθήσεται εν τη Βασιλεία των Ουρανών" (Ματθ. 5, 19). Επομένως, η διδασκαλία και κατ' επέκταση η εκπαίδευση είναι βασικό στοιχείο της πνευματικής ζωής.

Στη συνέχεια, στα χρόνια της εκκλησιαστικής ιστορίας, έχουμε τα έργα των Πατέρων της Εκκλησίας που έχουν ανάλογο εκπαιδευτικό σκοπό. Από τους μεγάλους Πατέρες ξεχωρίζουν οι Τρεις Ιεράρχες, οι οποίοι ονομάζονται εκτός των άλλων και "Οικουμενικοί Διδάσκαλοι", και όπως είναι γνωστό έχουν ανακηρυχθεί σε Προστάτες της Ελληνικής και Χριστιανικής Παιδείας.

Στα βυζαντινά χρόνια η Εκκλησία είχε άμεση σχέση με την Παιδεία, αφού ίδρυε Σχολεία και Πανεπιστήμια, μέσα σε Μοναστήρια, αλλά και εκτός, για να μεταδίδονται όλες οι γνώσεις και οι εκκλησιαστικές, αλλά και η λεγόμενη θύραθεν (η κοσμική δηλαδή) Παιδεία.

Και έρχεται η αποφράδα εκείνη χρονιά το 1453, οπότε καταλύεται η Βυζαντινή Αυτοκρατορία και αρχίζει μια μακρά περίοδο σκλαβιάς και σκότους. Όμως η λαμπάδα της Παιδείας δεν σβύνει. Προσέξτε κάτι που δεν είναι ευρύτερα γνωστό: την ημέρα των Θεοφανείων του 1454 ενθρονίζεται ο πρώτος Πατριάρχης της Ρωμιοσύνης μετά την άλωση, που ήταν ο Γεννάδιος ο Β'. Με δική του πρωτοβουλία ιδρύεται την ίδια χρονιά η Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή. Δηλαδή, ένα μόλις χρόνο μετά την άλωση ο Ελληνισμός με δυναμισμό και αποφασιστικότητα ιδρύει ένα σπουδαίο εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί μέχρι τις μέρες μας.

Στα χρόνια της μαύρης σκλαβιάς του Έθνους μας, πάλι η Εκκλησία πρωτοστατεί στη διατήρηση και τη διδασκαλία της γλώσσας και του πολιτισμού μας. Κατά καιρούς, όταν οι κατακτητές Οθωμανοί σκληραίνουν τη στάση τους, η Εκκλησία ίδρυε τα ονομαστά "Κρυφά Σχολεία". Κι έτσι διατηρηθήκαμε Έλληνες και Ορθόδοξοι. Οι Ιερείς έγιναν δάσκαλοι. Τον τίτλο αυτό του δασκάλου τον διατηρούν μέχρι σήμερα και σπκώνουν επάξια το σημαντικό ρόλο του εκπαιδευτή και του κατηχητή.

Μετά την απελευθέρωση και πάλι η Εκκλησία κράτησε ζωντανή και ουσιαστική σχέση με την Παιδεία και την Εκπαίδευση. Βοήθησε την Πολιτεία στην ίδρυση και λειτουργία Σχολείων, αλλά επίσης ίδρυσε και δικά της εκπαιδευτήρια. Αυτή την τελευταία ιδέα και εμπειρία μετέφεραν οι Έλληνες και στη Διασπορά. Έτσι οι Κοινότητες μας, όπου γης, έχουν μαζί με την εκκλησία και το Ελληνικό και Κατηχητικό Σχολείο. Μαζί με την Αγία Τράπεζα λειτουργεί και η διδασκαλική έδρα, έτσι για να αιογυρεύουμε την διατήρηση αλλά και την πρόοδο και αναβάθμιση των ελληνικών αρχών, ηθών και εθίμων μας.

Κι εμείς, λοιπόν, στην θεοφιλή αυτή Κοινότητα του Αγίου Παντελεήμονος, έχουμε τα δικά μας εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα οποία λειτουργούν στους ιδιόκτητους χώρους μας, με μεγάλη μάλιστα επιτυχία. Το Ελληνικό Κολέγιο Αγίου Παντελεήμονος, λειτουργεί αρκετές ημέρες και ώρες στη διάρκεια της εβδομάδας. Προσφέρει μαθήματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, ελληνικής μουσικής και παραδοσιακών χορών. Δέχεται μαθητές από την νηπιακή ηλικία μέχρι και την ηλικία των Α' Level's.

Το Κοινοτικό μας Νηπιαγωγείο, επίσης, λειτουργεί σε καθημερινή βάση, Δευτέρα - Παρασκευή, 9.30 π.μ. - 4.00 μ.μ. Δέχεται 65 νήπια την ημέρα και επιθεωρείται από την υπηρεσία OFSTED του Αγγλικού Υπουργείου Παιδείας. Ανάμεσα στα εγγεγραμμένα νήπια πολλά προέρχονται από Ελληνορθόδοξες οικογένειες και άλλα από ετερογενείς οικογένειες της γύρω περιοχής».

ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

του Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα

Πραγματοποιήθηκε με εξαιρετική επιτυχία την Κυριακή 27η Ιουλίου 2008 το Ετήσιο Κοινοτικό Πανηγύρι της Κοινότητας Αγίου Παντελεήμονος Harrow και Περιχώρων, στο ΒΔ Λονδίνο.

Πολλοί ήταν οι προσκυνητές που έσπευσαν να τιμήσουν την ιερή μνήμη του Προστάτη της Κοινότητας Αγ. Παντελεήμονος του Ιαματικού. Την παραμονή της Εορτής του Αγίου Πάντελεήμονος, Σάββατο 26η Ιουλίου, τελέσθηκε Μέγας Πανηγυρικός

Εσπερινός, με αρτοκλασία και λιτάνευση της ιερής εικόνας του Αγίου, χοροστατούντος του Θεοφιλ. Επισκόπου Τροπαίου κ. Αθανασίου και συμμετεχόντων πλήθους κληρικών και λαϊκών προσκυνητών. Μετά το πέρας της Ιερής Ακολουθίας οι Κυρίες της Βοηθητικής Αδελφότητας προσέφεραν στους προσκυνητές κέρασμα.

Ανήμερα της εορτής, Κυριακή 27η Ιουλίου, τελέσθηκε πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος του Πανιερωτ. Μητροπολίτου Κιτίου κ.κ. Χρυσοστόμου. Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριος δεν μπόρεσε να παρευρεθεί, λόγω ξαφνικής ασθένειας. Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας ο Χρήστος Ανδρέου και ο Γιώργος Φραντζέσκου προσέφεραν στην Κοινότητα επιταγή £4550, που ήταν το χρηματικό προϊόν ειδικής εκδήλωσης που οργάνωσαν πρόσφατα υπέρ του Εράνου της Εκκλησίας μας. Ο Πανιερώτατος

τους αντιπροσέφερε, εκ μέρους της Κοινότητας, ειδικές τιμητικές πλακέτες.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε στους Κοινοτικούς χώρους το καθιερωμένο Πανηγύρι. Οι Άρχοντες και οι Κυρίες της Κοινότητας είχαν ετοιμάσει σουβλάκια, λουκουμάδες, και πολλά άλλα παραδοσιακά φαγητά, γλυκά και ποτά, προς τέρψη των πολλών μελών και φίλων της Κοινότητας, που είχαν προσέλθει για να λάβουν

την ευλογία του Αγίου Παντελεήμονος στη ζωή, τις οικογένειες και τα έργα τους. Το Πανηγύρι διανθίζονταν και από ωραία ελληνική μουσική, την οποία έπαιζε ζωντανή ορχήστρα.

Τις εορταστικές εκδηλώσεις παρακολούθησαν και αρκετοί προσκεκλημένοι, όπως μέλη του Ιερού Κλήρου, εκπρόσωποι των Διπλωματικών Αρχών της Κύπρου στο Λονδίνο, καθώς και αρκετοί Ομογενειακοί παράγοντες (Πρόεδροι Κοινοτήτων, Συλλόγων κ.λ.π.).

Κατά την Πανηγυρη πωλούνταν και λαχεία με μεγάλο δώρο ένα αυτοκίνητο, για ενίσχυση του Εράνου της Εκκλησίας Αγ. Παντελεήμονος, υπέρ ανεγέρσεως νέου Ιερού Ναού. Το αυτοκίνητο θα κληρωθεί στις 8 Φεβρουαρίου 2009.

Το βράδυ της Εορτής του Αγ. Παντελεήμονος ο εορτάζων Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Παντελής Δημοσθένους δεξιώθηκε τα μέλη των Επιτροπών της Κοινότητας στην Κοινοτική Αίθουσα.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΙΟΥ «ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ»

Λίγοι τόποι θα μπορούσαν να καυχηθούν για την τόσο σημαντική παρουσία τους στα γράμματα και τον πολιτισμό όσο η Χίος. Και ακόμα λιγότεροι διαθέτουν μία τόσο σπουδαία βιβλιοθήκη όσο η βιβλιοθήκη «Κοραής», που όχι μόνο η ποσοτική αξία των διακοσίων χιλιάδων τόμων αλλά και η ποιοτική αξία των συλλογών της την κατατάσσουν στις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της χώρας μας.

Η Βιβλιοθήκη δέχεται το μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών του νησιού και εξυπηρετεί χιλιάδες μαθητές, βιβλιόφιλους και ερευνητές. Είναι ασύλληπτος ο πλούτος των βιβλίων που υπάρχουν. Επειδή είχε την τύχη να της κληροδοτήσουν τα βιβλία τους σημαντικοί λόγιοι και πλούσιοι έμποροι της Χίου, διαθέτει πολύ μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων, που χρονολογούνται από το 1493 και πολλά είναι δυσεύρετα και μοναδικά. Από τους πολυτιμότερους θησαυρούς της είναι τα χειρόγραφα που κατέχει, όχι μόνο για τον μεγάλο αριθμό αλλά και για τη σπουδαιότητα του περιεχομένου τους και των προσώπων που τα έγραψαν. Εξέχουσα θέση έχουν τα χειρόγραφα του Αδ.Κοραή, αφού αυτά και μόνο κάνουν τη συλλογή αξιοζήλευτη.

Ανυπολόγιστες αξίες είναι οι ιστορικοί χάρτες της συλλογής Αργέντη από τον 14ο ως τον 19ο αιώνα και η Νέα Χάρτα της Βλαχίας του Ρήγα Βελεστινλή. Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν ακόμα αρχείο εφημερίδων και περιοδικών, παλιές φωτογραφίες, συλλογές πετρωμάτων και κοχυλίων.

Η βιβλιοθήκη εκπαιδεύτηκε σημαντικά από τις δωρεές του Φίλιππου Αργέντη ο οποίος δώρισε επίσης ελαιογραφίες, έγχρωμα ομοιώματα Χίων ανδρών και γυναικών από πορσελάνη.

Εκεί δωρίζει ακόμη και μια σπάνια συλλογή φυτών της Χίου. Η συλλογή των φυτών έγινε το έτη 1939-40. Τα δείγματα καταγράφηκαν με τον τίτλο «Flora of Chios» Είναι εκπληκτικός ο τρόπος αποξήρανσης και συσκευασίας των φυτών τα οποία διατηρήθηκαν σε άριστη κατάσταση. Με την κλωρίδα της Χίου ασχολήθηκαν οι Kew Gardens (οι βοτανικοί κήποι της Αγγλίας.)

Η προσωπική χιακή συλλογή του που στεγάζεται στην αίθουσα του Διευθυντή, είναι ένας θησαυρός ανεκτίμητος με καλόγουστη βιβλιοδεσία ή μέσα σε πολυτελείς θήκες. Ο Φ. Αργέντης με την ευχέρεια που του παρείχε η μεγάλη του μόρφωση, αφιερώνοντας απεριόριστο χρόνο και δαπανώντας τεράστια χρηματικά ποσά, περιήλθε τα αρχεία, τις βιβλιοθήκες, τα βιβλιοπωλεία και τα παλαιοπωλεία της Ευρώπης για να συγκροτήσει την πολύτιμη συλλογή του.

Η Πινakoθήκη Αργέντη περιλαμβάνει πορτραίτα της οικογένειας Αργέντη και στεγάζεται στον 1ο όροφο της βιβλιοθήκης μαζί με το λαογραφικό Μουσείο όπου περιλαμβάνει ενδυμασίες, υφαντά, κεντήματα, αγροτικά αντικείμενα και ξυλόγλυπτα. Επίσης φυλάσσονται εκεί ιστορικά κειμήλια και προσωπικά αντικείμενα σημαντικών χιακών μορφών (διπλώματα, παράσημα, αναμνηστικά μετάλλια, τιμητικές διακρίσεις, αντικείμενα γραφείου, πολύτιμες

μινιατούρες και άλλα μουσειακά αντικείμενα).

Το «περικαλλές μέλαθρον της Χιακής παιδείας» με την παγκόσμια ενδιαφέροντος βιβλιοθήκη του από το 1792 που ιδρύθηκε κατάφερε να ξεπεράσει μεγάλες συμφορές που έπληξαν τον τόπο όπως την καταστροφή του 1822 από τους Τούρκους, τον σεισμό του 1881 και να συνεχίσει τη προσφορά της στα γράμματα και τον πολιτισμό.

Η μοναδικότητα του περιεχομένου της βιβλιοθήκης αυτής την καθιστά ισάξια των πιο φημισμένων βιβλιοθηκών σ' όλο τον κόσμο.

Ωστόσο σήμερα ο πλούτος αυτός κινδυνεύει να καταστραφεί διότι δεν υπάρχουν οι πόροι για να συντηρηθούν οι πολύτιμοι τόμοι της βιβλιοθήκης που χρονολογούνται από το 1493.

Με μια περιήγηση στα βιβλιοστάσια της ανακαλύπτεις σπάνια έργα, χειρόγραφα σοφών και διανοουμένων, τα οποία αν δεν συντηρηθούν άμεσα είναι βέβαιο ότι ο χρόνος θα τα καταστρέψει ολοκληρωτικά και μαζί με αυτά θα καταστραφεί και η γνώση που περιέχουν. Αυτό το τόσο σοβαρό πρόβλημα περιγράφεται με σαφήνεια από τον Πρόεδρο της Βιβλιοθήκης κ. Παύλο Καλογεράκη (Π.Κ) στη συνέντευξη που μας παραχώρησε και η οποία παρατίθεται ακολούθως:

Ερωτ.: Πότε και πώς αναλάβετε πρόεδρος της Βιβλιοθήκης;

Απαντ.: Από την Άνοιξη του 2007 η τότε Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κα Μαριέττα Γιαννάκου, καθώς και η τότε Ειδική Γραμματέας του Υπουργείου κα Ευγενία Κεφαλληνναίου μου πρότειναν να αναλάβω την προεδρία του Εφορευτικού Συμβουλίου της Ιστορικής μας Βιβλιοθήκης ενόψει της αλλαγής της σύνθεσης της Διοίκησης και επειδή έβλεπαν πως από ετών, και χωρίς να είχα καμία υπηρεσιακή υποχρέωση βοηθούσα, κυρίως με διατιθέμενο εκπαιδευτικό προσωπικό, τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Όμως, επειδή τα υπηρεσιακά μου καθήκοντα ήταν πολλά ως Διευθυντού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του νομού Χίου και ταυτόχρονα Προέδρου του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Υπουργείου, δίσταζα να απαντήσω θετικά. Τελικά, μετά από σχετικές προτροπές και με δεδομένη την αγάπη μου και το ενδιαφέρον μου για τούτο τον πλούτο που έχει το Νησί μας, απεφάσισα να συστρατευθώ μαζί με άλλους πολύ αξιόλογους συμπατριώτες μου (άνδρες και γυναίκες), στο καθήκον της αφιλοκερούς υπηρετήσης της Ιστορικής μας Βιβλιοθήκης «Αδ. Κοραής». Η απόφαση ανάληψης καθηκόντων υπεγράφη τον Αύγουστο του 2007 και το νέο Εφορευτικό Συμβούλιο ανέλαβε από τις 28 Αυγούστου. Να σημειώσω ότι όλα

τα μέλη του Ε.Σ. τακτικά και αναπληρωματικά είναι άτομα των Γραμμάτων και των Επιστημών που έχουν ήδη προσφέρει πολλά στο δημόσιο βίο του νομού μας.

ΕΡΩΤ.: Ποιες είναι οι μέχρι τώρα γενικές εντυπώσεις σας και καταγραφές σας σχετικά με την σημερινή κατάσταση της Βιβλιοθήκης;

Απαντ.: Η Βιβλιοθήκη μας, παρά την ιστορία της και κυρίως τον πλούτο της και παρά τις δυνατότητες που παρέχουν σήμερα οι νέες τεχνολογίες, παραμένει μια «επαρχιακή» Βιβλιοθήκη. Ταυτόχρονα θεωρώ ότι μια Βιβλιοθήκη δεν είναι μόνο για τους ερευνητές. Πρέπει να παράγει πολιτισμό, πρέπει να έχει δράσεις στήριξης της εκπαίδευσης, της κοινωνικής συνοχής και της ανάπτυξης και γενικά να ανοίγεται προς την κοινωνία. Δεν θέλω στο ελάχιστο να αποξιώσω το έργο των προηγούμενων διοικήσεων αλλά πιστεύω ακράδαντα ότι η Βιβλιοθήκη μας έπρεπε, και μπορούσε, να είχε από πολλών ετών μια εντελώς διαφορετική πορεία σε πολλούς τομείς. Επί πλέον θα πρέπει να σημειώσω ότι σε πολλά εντελώς πρακτικής φύσεως θέματα η όλη κατάσταση είναι πολύ προβληματική με συσσωρευση προβλημάτων δεκαετιών, όπως όλοι παραδέχονται.

ΕΡΩΤ.: Ποια θεωρείτε τα σημαντικότερα προβλήματα τα οποία χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης;

Απαντ.: Πολύ επιγραμματικά μπορώ να τα οριοθετήσω στα εξής τρία: Πρώτο πρόβλημα είναι η έλλειψη ζωτικού χώρου, δεύτερο η έλλειψη προσωπικού και η σωστή οργάνωση της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης και τρίτο είναι η πολύ δραματική οικονομική κατάσταση. Πολλά άλλα προβλήματα εντάσσονται και οφείλονται στην ύπαρξη αυτών των προβλημάτων. Όπως καταλαβαίνετε τα προβλήματα αυτά είναι κεφαλαιώδη και δομικής φύσεως και θα πρέπει να ξεπερασθούν κατά το μέγιστο δυνατό μέρος τους το συντομότερο δυνατό. Ήδη, τουλάχιστο ως προς το πρώτο πρόβλημα και μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα από τότε που αναλάβουμε, έχουμε κάνει πολλά και σημαντικά βήματα, όπως βλέπετε και στην κατάσταση δράσεων και ενεργειών μας μέσα στο οκτάμηνο της αψιλοκερδούς υπηρεσίας μας προς τη Βιβλιοθήκη.

Προβλήματα – πρακτικής φύσεως – που παρουσιάζονται και πρέπει να λυθούν (εκτός των καθημερινών) είναι πολλά και πολυποικίλα όπως: το τιτάνιο έργο της συντήρησης των βιβλίων, η καταγραφή Συλλογών και δωρεών που βρίσκονται από ετών σε χαρτόκουτες στο υπόγειο, η καταλογογράφηση, η ψηφιοποίηση τουλάχιστον των παλαιών αρχείων, η καλύτερη οργάνωση της ιστοσελίδας, η λειτουργία του πωλητηρίου, η σύνταξη κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας της Βιβλιοθήκης. Όλα αυτά είναι πρωταρχικής φύσεως θέματα που πρέπει να λυθούν ώστε πραγματικά να μπορέσει να ακολουθήσει νέους δρόμους η Βιβλιοθήκη να ανθίσει και να δώσει πολλούς καρπούς.

ΕΡΩΤ.: Ποιες λύσεις προτείνετε;

Απαντ.: Τα προβλήματα, μικρά και μεγάλα, τα αντιμετωπίζουμε παράλληλα, αφού εξάλλου το ένα επιδρά επί του άλλου. Κάποια από αυτά, ως μεσοπρόθεσμα, μπορούν λίγο να περιμένουν. Προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τα επείγοντα. Σε κάποιες περιπτώσεις ζητήσαμε και τη βοήθεια της Αυτοδιοίκησης για οικονομική στήριξη και μας εδόθη. Είναι γνωστό ότι εάν υπήρχε μια κάποια οικονομική δυνατότητα θα λυνόταν αρκετά προβλήματα. Πολλά όμως λύθηκαν ήδη μόνο με τη βοήθεια καλύτερου σχεδιασμού, συντονισμού και οργάνωσης, όπως για παράδειγμα το θέμα της κινητής βιβλιοθήκης και το πρόβλημα της έναρξης καταγραφής των βιβλίων. Σε κάθε περίπτωση αναγκαία θεωρώ την ιεράρχηση των αναγκών αφού η οικονομική κατάσταση δεν είναι καθόλου καλή. Πιστεύω επίσης ότι με τη σωστή οργάνωση του πωλητηρίου θα έχουμε μια οικονομική ανάσα σε βάθος χρόνου. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα αποτελούν επίσης μια καλή δυνατότητα για ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της Βιβλιοθήκης. Σε κάθε περίπτωση η δική μας δουλειά και η αποτελεσματικότητα είναι

εκείνη που θα αποτελέσει κριτήριο και κίνητρο για πολλούς συμπατριώτες μας που θα μπορούσαν να στηρίξουν οικονομικά τη Βιβλιοθήκη. Κάποιοι το έχουν ήδη πράξει.

ΕΡΩΤ.: Περιγράψτε μας το όραμά σας για την βιβλιοθήκη.

Απαντ.: Μία Βιβλιοθήκη οικονομικά αυτόνομη, δραστήρια, ανοικτή στην κοινωνία, με ουσιαστική στήριξη της εκπαίδευσης, με πολλή κοινωνική προσφορά στην τοπική κοινωνία, με σύγχρονη χρήση του ανεκτίμητου πλούτου της από όλο τον κόσμο όπου γης, με όνομα γνωστό παγκόσμια. Μία πηγή πολιτισμού. Ένα πραγματικό καμάρι και στολίδι του τόπου μας.

ΕΡΩΤ.: Ποιοι είναι οι στόχοι σας;

Απαντ.: Οι στόχοι δεν μπορεί να είναι άλλοι από εκείνους που οδηγούν στην πραγματοποιήση του οράματος: Λύση προβλημάτων και καθορισμός πορείας. Σωστή οργάνωση σε κάθε τομέα. Υλικοτεχνική υποδομή. Εκπαίδευση προσωπικού. Αναζήτηση καινοτομιών. Εκπαιδευτικά σχολικά προγράμματα. Ενημερωτικά προγράμματα ενηλίκων. Παραγωγή πολιτισμού (εκδόσεις κλπ). Πολιτιστική δράση και εκδηλώσεις. Συνεργασίες με πνευματικά ιδρύματα και προσωπικότητες.

Σας ευχαριστώ από βάθους καρδιάς για το πηγαίο ενδιαφέρον σας για την Ιστορική μας Βιβλιοθήκη.

Παύλος Καλογεράκης

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΤΟ ΦΩΣ

Είχαμε την τύχη να παρακολουθήσουμε μία από τις πολλές εκδηλώσεις που διοργανώνει η βιβλιοθήκη, αυτήν που έγινε στις 18 και 19 Απριλίου 2008 με θέμα «Θησαυροί της βιβλιοθήκης Α.Κοραή» αφιερωμένη στα 260 χρόνια από την γέννηση και 175 χρόνια απ' το θάνατο του Αδαμάντιου Κοραή. Στόχος της διημερίδας το άνοιγμα της βιβλιοθήκης στη χιακή κοινωνία.

Για πρώτη φορά κατατέθηκε τόσος πλούτος εισηγήσεων με την ελπίδα να συνειδητοποιήσουν οι πολίτες αλλά και η πολιτεία τον πλούτο που κρατούν στα χέρια τους, όχι όμως σαν κάτι ιστορικά πεθασμένο, αλλά σαν κάτι ζωντανό, βατό, ανεπανόλητο.

Το φθινόπωρο θα διοργανωθεί άλλη μία σχετική διημερίδα, ώστε να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με το έργο του Αδ. Κοραή όπως ανέφερε ο πρόεδρος κ. Καλογεράκης.

Είναι ενδιαφέρον και μόνο να αναφέρουμε τα θέματα μερικών από τις εισηγήσεις που παρακολουθήσαμε για να πάρει κανείς μια γεύση από την διημερίδα:

1. Η βιβλιοθήκη της Χίου από τον Κοραή μέχρι σήμερα (Αθηνά Ζαχαρού Λουτράρη)
2. Ο νέος δικτυακός τόπος της Δημόσιας Κεντρικής Ιστορικής βιβλιοθήκης Χίου «Κοραής» ως «Δούρειος Ιππος» στην εποχή της πληροφορίας και της γνώσης (Σταμάτης Ηλιοδάκης)
3. Ο ρόλος μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης. Η περίπτωση της βιβλιοθήκης Χίου (Δημήτρης Δημητρακόπουλος)
4. Ομηρικές εκδόσεις στη βιβλιοθήκη Χίου Α. Κοραή, (Αγαμέμνων Τσελίκας)
5. Το λεξικό του Samuel Johnson (1775). Το λεξικό που διαβάζεται. (Δέσποινα Γεωμέλου)
6. "La description de l' Egypte". Ένα μνημειώδες έργο στη βιβλιοθήκη Κοραή δώρο του Ναπολέοντα στον Κοραή, έκδοση του 1804. (Ελένη Μπεληγιάννη)
7. Παλαιές εκδόσεις (17ου-19ου αιώνα) στη βιβλιοθήκη Κοραή. (Νίκος Στουπάκης)

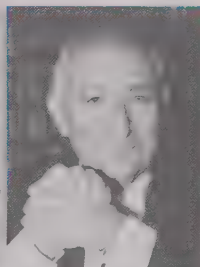
Κλείνοντας αυτό το αφιέρωμα στην Ιστορική βιβλιοθήκη Χίου «Αδαμάντιος Κοραής» θα θέλαμε να απευθύνουμε έκκληση στους απανταχού φιλόμους Χίους και φιλέλληνες, ώστε αυτός ο τεράστιος πλούτος να διαφυλαχτεί, να λειτουργήσει σωστά και να αξιοποιηθεί όχι μόνο για την πρόοδο της επιστήμης και του τόπου αλλά και για τη δικαίωση των δωρητών.

Δρ Αγγελική Δεληγιάννη-Γεωργάκα & Βασιλική Δεληγιάννη

ΟΦΦΙΚΙΑ ΚΑΙ ΟΦΦΙΚΙΑΛΙΟΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

(Ομιλία στο Πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο των Οφφικιαλίων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Κωνσταντινούπολη, 24 Μαΐου 2008)

Υπό
Χάρη Κ. Μεττή,
Άρχοντος
Διδασκάλου

...συνέχεια από το προηγούμενο

9. ΙΕΡΟΜΝΗΜΩΝ

Το αξίωμα του Ιερομνήμονος το βρίσκουμε όχι μόνο στους Χριστιανικούς, αλλά και στους αρχαίους Ελληνικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους, είτε υπό τη σημασία του Αρχιεποφύλακα και του Προϊσταμένου του Δημοσίου Θησαυροφυλακείου, είτε του Δημοσίου Λειτουργού και του Τελετάρχη σε δημόσιες γιορτές. Στους Βυζαντινούς, όμως, χρόνους ο τίτλος αυτός εδίδετο στους Διακόνους και στη συνέχεια στους Πρεσβυτέρους, ενώ κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ακόμη και σε λαϊκούς υπό την έννοια περίπου του Εκκλησιάρχη. Τα καθήκοντα δε του Ιερομνήμονος στη Βυζαντινή εποχή περιλάμβαναν την ευθύνη για την φύλαξη των αρχείων του Ναού στον οποίο υπηρετούσε, συμμετοχή του στην εκλογή Επισκόπου στην περιοχή του και στη χειροτονία του ως Διάκονός του. Όταν, όμως, ο Ιερομνήμων ήταν όχι Διάκονος αλλά Πρεσβύτερος, τότε μπορούσε να εκπροσωπεί τον Επίσκοπο στα εγκαίνια κάποιου Ναού, ακόμη δε να χειροθετεί και Αναγνώστες.

10. ΚΑΝΣΤΡΙΣΙΟΣ ή ΚΑΣΤΡΙΝΣΙΟΣ

Το οφφίκιο αυτό (στον σωζόμενο κατάλογο οφφικιαλίων της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων γράφεται όχι κανστρίσιος αλλά καστρίνσιος) αποτελούσε τίτλο κάποιου που βαστούσε το κιβώτιο των θυμιάτων (το κανστρίον, δηλαδή το κανίστριον) την ώρα του θυμιάματος, έντυνε τον Αρχιερέα που θα τελούσε τη Θεία Λειτουργία, κρατούσε τον θυμιατό κατά τη διάρκεια της λειτουργίας και τον «αέρω» στο δεξί του χέρι κατά τον Τριαδικό ύμνο, ραντίζοντας τον κόσμο. Κατά τη μυστική ευχή κρατούσε το κοντάκιον του Αρχιερέα και το μικρό μανδύλιον, ενώ πριν από την ανάγνωση του Ευαγγελίου έπαιρνε το ωμόφορο από τον Αρχιερέα και το παρέδιδε στον Διάκονο. Επίσης, κατά την είσοδο του Πατριάρχη ο Κανστρίσιος έβαζε θυμίαμα στο θυμιατό και, προτού τον δώσει στον Πατριάρχη, έλεγε (μεγαλόφωνα) «ευλόγησον Κύριε». Στις Επισκοπικές, εξ άλλου, συνεδριάσεις, όταν απουσίαζε ο Χαρτοφύλαξ, διάβαζε αυτός τα πρακτικά των προηγούμενων συνεδριάσεων και αποφάσεων. Πολλές δε φορές, επίσης, σύντασσε ο ίδιος τα διάφορα έγγραφα των δικαιοπραγιών εκτελώντας έτσι χρέη γραμματέα.

Ο όρος «καστρίνσιος» ετυμολογείται από το λατινικό *castrensis*, που δήλωνε τον στρατιώτη της Ρωμαϊκής, αλλά και της πρώιμης τουλάχιστον Βυζαντινής, εποχής, ο οποίος έμενε στα διάφορα φρούρια, τα *castra*. Αργότερα, ο καστρίνσιος ήταν ο προϊστάμενος των κατά επαρχίες οικονομικών υπηρεσιών και, πιο ύστερα, αυτός ήταν

υφιστάμενος του «Δομέστικου της Υπουργίας» (δηλ. του στρατιωτικού συμβούλου του Αυτοκράτορα). Είναι, όμως, πιο πιθανό η ετυμολογία του όρου να προέρχεται από το «κανστρίον» ή «κάνιστρον» και συνεπώς είναι ορθότερη η γραφή «κανστρίσιος» αντί «καστρίνσιος». Παρεκβητικά, μάλιστα, αναφέρουμε ότι στην Κύπρο, διασώζεται ο όρος αυτός υπό τον τύπο «καστρίσιος», που συνταυτίζεται πλήρως με την ονομασία «νεωκόρος» στον υπόλοιπο ελληνορθόδοξο κόσμο όπου γης.

11. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ

Τίτλος που δίδεται σήμερα στον αριστερό ιεροψάλτη ενός Ναού, ενώ στον δεξιό δίδεται ο τίτλος του Πρωτοψάλτη. Αρχικά, όμως, ο Λαμπαδάριος ήταν υπεύθυνος για την οδιάλειπτη προμήθεια και τον καθαρισμό των λαμπάδων των Ναών, οι οποίοι, ως γνωστόν, φωτίζονταν παλιά αποκλειστικά με λαμπάδες και κεριά. Φαίνεται, όμως, ότι, επειδή κατά την είσοδο του Πατριάρχη ή του Αρχιερέα στο Ναό τη λαμπάδα τού την έδινε ο αριστερός ιεροψάλτης, επεκράτησε να τιτλοφορούνται, τιμής ένεκεν, ως Λαμπαδάριοι μόνο οι αριστεροί ιεροψάλτες (όταν βέβαια ο Πατριάρχης έκρινε ότι άξιζε ο ιεροψάλτης αυτός μιας τέτοιας τιμής).

12. ΜΑΪΣΤΩΡ

Στη Βυζαντινή Ιστορία, Μαΐστωρ ήταν ο τίτλος που δινόταν από τον Αυτοκράτορα σε ανώτατους αξιωματούχους του Κράτους, ενώ στη Ρωμαϊκή Ιστορία, *magister* ονομαζόταν ο αρχηγός θρησκευτικής οργάνωσης που εκλεγόταν για θητεία ενός έτους. Στην εκκλησιαστική, όμως, Ιστορία του Χριστιανισμού, μαΐστωρ ή *magister* ήταν αυτό που λέμε σήμερα «γέροντας» σε μοναστήρια ή στους εκκλησιαστικούς γενικά κύκλους, ή «πνευματικός πατέρας». Αδιαμφισβήτητα, όμως, πρόκειται για οφφίκιο που δίνεται σε ανωτέρους υπαλλήλους ή προϊσταμένους εκκλησιαστικής υπηρεσίας επιφορτισμένους με τη διεκπεραίωση υποθέσεων που έχουν άμεση σχέση με την κανονική λειτουργία και την καλή διοίκηση της υπηρεσίας αυτής.

13. ΜΥΡΕΨΟΣ

Όπως αναφέραμε και πιο πάνω (στο οφφίκιο του Ακουαρίου), Μυρεψοί ονομάζονταν οι γιατροί, στους οποίους και δινόταν ο τίτλος ή η επωνυμία αυτή. Ήταν αυτοί, αρχικά, αρρωματοποιοί και, στην συνέχεια, αλοιφοποιοί και, σε επέκταση, πρακτικοί γιατροί σε μια εποχή που η επιστήμη της ιατρικής βρισκόταν ακόμα στα χέρια, ως επί το πλείστον, κομπογιαννιτών. Υπήρξαν, όμως, και μερικοί εξάριτοι γιατροί, στους οποίους οφείλεται η διάγνωση πολλών ασθενειών και

η επιτυχής καταπολέμησή τους. Γι' αυτό και το επάγγελμα του γιατρού βρισκόταν σε πολύ μεγάλη εκτίμηση, εξ ου και το πιο πάνω ορφικό, το οποίο, στην Ομογένεια που υπάγεται εκκλησιαστικά στην Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, έχει μέχρι σήμερα απονεμηθεί μονάχα μια φορά κατά τη διάρκεια της Αρχιερατείας του Αθηναγόρα Κοκκινάκη και μάλιστα σε έναν εξαιρετο γιατρό.

14. ΝΟΜΟΦΥΛΑΞ

Ανώτατο αξίωμα, το οποίο απενέμετο στον Διευθυντή της Νομικής Σχολής του αναδιοργανωθέντος το 1045, επί Αυτοκράτορος Κωνσταντίνου του Μονομάχου, Πανεπιστημίου της Κωνσταντινουπόλεως. Η θέση αυτή ήταν μόνιμη και με υψηλό επιμίσθιο, ο δε κάτοχος του τίτλου είχε την ευθύνη της διαφύλαξης των νόμων, της προπαρασκευής νομομαθών και της απονομής σ' αυτούς διπλώματος που τους επέτρεπε ν' ασκήσουν το επάγγελμα του δικηγόρου. Πρώτος Νομοφύλαξ ανεδείχθη ο μετέπειτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννης ο Ξιφιλίνος (1005-1075), ο οποίος κατόρθωσε να επιβάλει τη Νομική Σχολή ως κέντρο της νομοθεσίας του Κράτους, υπέγραφε δε τα διάφορα έγγραφα του ως «Ιωάννης ο Νομοφύλαξ».

Νομοφύλακες υπήρχαν, βέβαια, και στην Αρχαία Ελλάδα, των οποίων καθήκον ήταν να διατηρούν τους νόμους και να επιβλέπουν την εφαρμογή και την τήρησή τους τόσο από μέρους του λαού, όσο και από μέρους των εντεταλμένων προς τούτο οργάνων. Με την εξαφάνιση, όμως, του θεσμού της πόλεως-κράτους και τη συγκέντρωση της εξουσίας στα χέρια της κεντρικής κυβέρνησης, το καθήκον αυτό, αλλά και το δικαίωμα, έφυγε από τους Νομοφύλακες και περιήλθε στη νομική υπηρεσία του κέντρου. Μπορούμε συνεπώς ν' αγνοήσουμε τον αρχαίο αυτό θεσμό και ν' αρχίσουμε να τον εξετάζουμε από τον ενδέκατο αιώνα μ.Χ., δηλαδή από τον προαναφερθέντα Ιωάννη Ξιφιλίνο τον Νομοφύλακα. Ο δε θεσμός αυτός εξέλιπε προσωρινά με τη Λατινοκρατία στην Κων/πολη (1204-1261), επαναλειτούργησε όμως μετά την εκδίωξη των Φράγκων και διατηρήθηκε μέχρι και την Άλωση, αλλ' απενέμετο τώρα ο τίτλος του Νομοφύλακος και σε νομομαθείς Κληρικούς και, ως τιμητικός πια τίτλος, σε νομικούς που πρόσφεραν υπηρεσίες στην Εκκλησία.

15. ΝΟΤΑΡΙΟΣ

Η λέξη «νοτάριος» (από το λατινικό «notarium» που σημαίνει «σημειώμα») δήλωνε τον στενογράφο ή σημειωματογράφο, υπάλληλο δηλαδή επιφορτισμένο με την καταγραφή των πρακτικών διαφόρων συνεδριάσεων, στις οποίες παρίστατο και κρατούσε σημειώσεις. «Νοτάριους» (ή σπανιότερα «Νοδάρους») βρίσκουμε καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της Εκκλησίας. Κατά την Βυζαντινή περίοδο, το αξίωμα αυτό, που έφερε και την ονομασία «ταβουλάριος», χωριζόταν σε τρεις τάξεις: Τους πρωτονοτάριους, τους βασιλικούς νοτάριους και τους απλούς νοτάριους, ενώ επί Φραγκοκρατίας ονομάζονταν και νοδάροι και ισοδυναμούσαν με τους σημερινούς συμβολαιογράφους. Μάλιστα ο τίτλος αυτός απενέμετο από τους Φράγκους ηγεμόνες και σε Έλληνες υπηκόους τους που τους πρόσφεραν σημαντικές υπηρεσίες στους, κατέληξε δε κάποτε να γίνει και κληρονομικό δικαίωμα. Πάντως, μετά την Άλωση, διατηρήθηκε ως τίτλος ή και πραγματικό αξίωμα

γραμμάτων στην υπηρεσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων Εκκλησιών.

16. ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΟΣ

Μια από τις βασικότερες καινοτομίες που εισήγαγε ο Χριστιανισμός στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία ήταν η μέριμνα για τους φτωχούς και μάλιστα για τις χήρες και τα ορφανά. Στην τελευταία, μάλιστα, περίπτωση λήφθηκε ιδιαίτερη πρόνοια (ιδία μετά τη νομοθεσία του Ιουστινιανού) ώστε τα ορφανά που εγκαταλείπονταν από τους γονείς τους να θεωρούνται ελεύθεροι πολίτες κατά την ενηλικίωσή τους. Στην διάρκεια δε της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και υπό την άμεση επίβλεψη της Εκκλησίας, ιδρύθηκαν πάμπολλα και άριστα λειτουργούντα ορφανοτροφεία, στα οποία η διεύθυνση ανετίθετο κατ' αρχάς, ως επί το πλείστον, σε κληρικό ονομαζόμενο «ορφανοτρόφο», αργότερα δε και σε ευγενείς, οι οποίοι έχαιραν μεγάλης εκτιμήσεως και ασκούσαν αποφασιστική επιρροή στις υποθέσεις του Κράτους. Μερικοί, μάλιστα, από τους κληρικούς «ορφανοτρόφους» ανήλθαν και στο αξίωμα του Πατριάρχη και του Μητροπολίτη, ενώ άλλοι, λαϊκοί, ανήκαν στον στενό οικογενειακό κύκλο των Αυτοκρατόρων.

17. ΟΣΤΙΑΡΙΟΣ

Ετυμολογικά η λέξη «οστιάριος» προέρχεται από την λατινική «ostium» (=θύρα), ο δε αξιωματούχος, που έφερε τον τίτλο αυτό, εις μεν την ζωή της Εκκλησίας ισοδυναμούσε με τον θυρωρό ή πυλωρό κι ανήκε στον κατώτερο κλήρο (ή ήταν λαϊκός που χειροθετείτο από τον επίσκοπο), είχε δε το καθήκον να κρατάει τα κλειδιά του Ναού και να ελέγχει την μη είσοδο στον Ναό όσων δεν ήταν βαπτισμένοι. Στην πολιτική, όμως, ζωή, ως υπάλληλοι του Κράτους, οι Οστιάριοι ανήκαν στους ανωτέρους αξιωματούχους του παλατιού, επιφορτισμένοι και με το καθήκον της παρουσίας στον Αυτοκράτορα υψηλών ξένων ή νεοδιοριζόμενων υπαλλήλων του Κράτους.

18. ΠΡΙΜΙΚΗΡΙΟΣ

Ο όρος «πριμικήριος» ετυμολογείται από τα λατινικά «primus in ceram» και «primus in ceram relatus» και υπεδόλυνε τον προϊστάμενο σε κάποια κρατική υπηρεσία. Στην ζωή δε της Εκκλησίας ο Πριμικήριος ήταν ένα είδος αρχιγραμματέα και προϊσταμένου κάποιας συγκεκριμένης τάξης υπαλλήλων, όπως των αναγνώστων, των νοταρίων, των ταβουλαρίων, των ιεροψαλτών, της ευταξίας στον Ναό, κ.λπ.

19. ΡΕΦΕΡΕΝΔΑΡΙΟΣ

Ο όρος αυτός ετυμολογείται από το λατινικό ρήμα «refero», δηλαδή «μεταφέρω», κι χρησιμοποιείτο για ειδικούς απεσταλμένους του Πατριάρχη προς τον Αυτοκράτορα ή προς τους Αρχηγούς άλλων Εκκλησιών, εντεταλμένους να μεταφέρουν εμπιστευτικά μηνύματα και, επανερχόμενοι, να κομίσουν τις απαντήσεις, γραπτές ή προφορικές, προς τον Πατριάρχη. Έχουμε, όμως, και τους λαϊκούς Ρεφερενδάρους των Ανακτόρων, οι οποίοι αποτελούσαν ένα είδος μεσιτών μεταξύ λαού και Αυτοκράτορα, και τανάπαυιν.

20. ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΞ

Όπως δηλώνει και η λέξη, οι Σκευοφύλακες ήταν επιφορτισμένοι με την φύλαξη των Ιερών Σκευών και των

άλλων πολυτίμων κειμηλίων ενός Ναού, γι' αυτό και ήταν όλοι τους κληρικοί, όσο αφορά την ζωή της Εκκλησίας. Υπήρχαν, όμως, και οι Σκευοφύλακες των Ανακτόρων, ανώτεροι δηλαδή λαϊκοί αξιωματούχοι επιφορτισμένοι με το καθήκον της φύλαξης της ιματιοθήκης του Αυτοκράτορα και της ορθής χρήσης των καταλλήλων ιματίων ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

21. ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η λέξη «υπόμνημα», που προέρχεται από το ρήμα υπομνήσκω, δηλαδή υπενθυμίζω, αποτελεί τη βάση από την οποία προέρχεται το αξίωμα «Υπομνηματογράφος». Αρχικά, δηλαδή, υποδήλωνε τον αξιωματούχο εκείνον, ο οποίος ήταν επιφορτισμένος με την κράτηση σημειώσεων για κάποιο γεγονός, που θ' αποτελούσαν αργότερα την πηγή για την προετοιμασία μιας ευρύτερης έκθεσης. Στη συνέχεια, όμως, σήμαινε και την κράτηση σημειώσεων κατά την διάρκεια της μελέτης κάποιου γραπτού μνημείου, ή τον σχολιασμό συγκεκριμένων λέξεων ή δυσκολονόητων χωρίων του γραπτού αυτού λόγου. Έτσι, η λέξη απέκτησε σιγά-σιγά τη σημασία του ερμηνευτή και όχι μόνο, τώρα πια, του γραπτού λόγου, αλλά και των εικόνων, κατά την διάρκεια της εικονομαχίας και άλλων συμβόλων στη θρησκευτική ή την πολιτική ζωή της Αυτοκρατορίας. Το αξίωμα, επίσης, αυτό εδίδετο και σε δασκάλους που ερμήνευαν τους νόμους για τους νέους που προετοιμαζόνταν για τις δημόσιες υπηρεσίες του Κράτους. Στον καθαρά εκκλησιαστικό τομέα, και μάλιστα κατά τη Βυζαντινή εποχή, οι Υπομνηματογράφοι αποτελούσαν τους γραμματείς των Αρχιερέων και λάμβαναν μέρος στις διάφορες συνεδριάσεις της Ιεραρχίας ως βοηθοί του Επισκόπου τους, οπότε και κρατούσαν και φύλλαταν τα πρακτικά. Κάποτε, όμως, ο τίτλος αυτός εδίδετο και σε μη αξιωματούχους, απλώς για να τιμηθεί κάποιος που διακρινόταν στη ρητορική ή τη συγγραφική ικανότητα και τη μόρφωση.

22. ΧΑΡΤΟΥΛΑΡΙΟΣ

Κατ' αρχάς (τόσο στη Ρωμαϊκή όσο και στην πρώιμη Βυζαντινή Αυτοκρατορία) ο Χαρτουλάριος ήταν υπεύθυνος του ιερού ιματιοφυλακίου, αργότερα όμως απέκτησε ειδικότερη σημασία με ευρύτατη δικαιοδοσία ως προμηθευτής του ρουχισμού του στρατού και του ναυτικού. Με την πάροδο δε του χρόνου, τα καθήκοντά του αυτά απέκτησαν οικονομική σημασία, ανέλαβε μάλιστα την ευθύνη σε πολλές περιπτώσεις του Αυτοκρατορικού Θησαυροφυλακείου και των αποθεμάτων χρυσού της Αυτοκρατορικής Αυλής. Στην καθαρά εκκλησιαστική ζωή, ο Χαρτουλάριος ήταν υπεύθυνος για την τήρηση των Ληξιαρχικών Βιβλίων, ο δε τίτλος απενέμετο σχεδόν εξ ολοκλήρου σε κληρικούς, κάποτε, όμως, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε λαϊκούς που είχαν προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες στην Εκκλησία.

23. ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΞ

Αξίωμα πολύ σημαντικό, το οποίο εδίδετο στον προσωπικό γραμματέα του Πατριάρχη, ήταν δε ο φέρων αυτό συνήθως κληρικός και μάλιστα Διάκονος. Τα καθήκοντά του, σύμφωνα με την Τάξη της Εκκλησίας, ήταν: Η ευθύνη για την

προετοιμασία της Θείας Λειτουργίας, η τακτοποίηση των Ιερών Σκευών και Αμφίων, ο φωτισμός και ο στολισμός του Ιερού Ναού στο Πατριαρχείο. Επίσης ήταν υπεύθυνος για τους εκκλησιαστικούς ιερούς θησαυρούς, τα πολύτιμα αντικείμενα και τα ιερά σκεύη μεγάλης αξίας, και τα τελετουργικά βιβλία. Το γεγονός, όμως, ότι ο Χαρτοφύλαξ ήταν ο ιδιαίτερος γραμματέας του Πατριάρχη, του επέτρεπε να αποκτήσει τόσο δύναμη, ώστε προηγείτο και αυτών ακόμη των Μητροπολιτών και Επισκόπων στις ιερές ακολουθίες της Εκκλησίας. Με τον καιρό, μάλιστα, ο Χαρτοφύλαξ ανελάμβανε και ως Γενικός Τοποτηρητής του Πατριάρχη, όλες δε οι χειροτονίες των κληρικών χρειάζονταν την επικύρωσή του, ετοίμαζε μάλιστα ο ίδιος και τον κατάλογο των υποψηφίων κληρικών για Αρχιεροσύνη. Όλοι, επίσης, οι γάμοι στην πρωτεύουσα της Αυτοκρατορίας χρειάζονταν την έγκρισή του και τελούνταν μόνο ύστερα από ειδική άδεια που εξέδιδε ο ίδιος. Προήδρευε, επίσης, του Πατριαρχικού Δικαστηρίου κι εξέδιδε πολλάκις αποφάσεις αυθεντικού χαρακτήρα σε περιπτώσεις αμφίβολης κατάστασης. Ο τίτλος δε του Μεγάλου Χαρτοφύλακα, που δόθηκε για πρώτη φορά το 1328 από τον Αυτοκράτορα Ανδρόνικο Β' Παλαιολόγο στον Ιωάννη Κουτλή και που χρησιμοποιήθηκε έκτοτε για περιπτώσεις ιδιαίτερης τιμητικής σημασίας, τονίζει ακόμη περισσότερο τη δύναμη, με την οποία περιβαλλόταν ο φέρων το αξίωμα τούτο.

Οι πιο πάνω τίτλοι και οφφίκια, όπως ήδη αναφέραμε, αποτελούν σήμερα απλώς τον απόηχο μιας μακράς και ένδοξης ιστορικής παράδοσης στη ζωή της Εκκλησίας και του Γένους. Το δε Σεπτό Κέντρο της Ορθοδοξίας, το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο, που για αιώνες τώρα αποτελεί τον αυθεντικό θεματοφύλακα όχι μόνο της παράδοσης, αλλά και της θρησκευτικής ζωής και των ευγενών οραμάτων του Γένους, ορθά απονέμει τα οφφίκια αυτά και τις τιμητικές διακρίσεις σε ανθρώπους πού, ο καθένας με τον τρόπο του, υπηρετεί θετικά και μακροχρόνια την Εκκλησία και το Σεπτό Κέντρο της Ορθοδοξίας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, συμβάλλει δε αποτελεσματικά και μακροχρόνια στη διαιώνισή του και στην προβολή του έργου και του ονόματός του προς όλες τις κατευθύνσεις. Άλλωστε, δεν υπάρχει καμιά απολύτως αμφιβολία ότι η απονομή των τιμητικών αυτών οφφικίων, από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τον Προκαθήμενό του, σε ευσεβείς, φιλοθέους και φιλογενείς ομογενείς σκαπανείς στην υπηρεσία της Εκκλησίας και του Γένους, αποτελεί την πλέον αψευδή μαρτυρία για την πολύ μεγάλη σημασία που αποδίδει το Κέντρο της Ορθοδοξίας στα παραδοσιακά αυτά οφφίκια. Τα οποία, συνεπώς, δεν πρέπει να θεωρούνται και να παρερμηνεύονται ούτε ως κενοί τίτλοι ούτε ως επιδοσιμότητες τιμητικών διακρίσεων μόνο σε «λεφτάδες» ή «σημαντικά πρόσωπα», αλλά και σε όλους τους δεδηλωμένους και έμπρακτα συμμετέχοντες υποστηρικτές και πρόμαχοι της Εκκλησίας, θέτοντες ουχί ως απλούν πάρεργον, αλλά ως μίαν εκ των προτεραιοτήτων των ενδιαφερόντων τους την συνεχή και αφειδώλευτη ενίσχυση του έργου και της παγκόσμιας αποστολής και ακτινοβολίας της.

Σημείωση: Ομιλία στο Πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο των Οφφικιάλων της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Κωνσταντινούπολη, Σάββατο, 24 Μαΐου 2008.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αριθμ. Πρωτ. 714

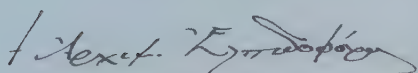
**Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Θυατείρων
καί Μεγάλῃς Βρεταννίας κυρίῳ Γρηγορίῳ,**

Εἰς Λονδῖνον.

Ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, σεπτῇ δ' ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, γνωρίζω τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ὅτι ὁ ἐκ τῶν κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Ἀρχιμανδρίτης Ἰωάννης Χαιρόπουλος ἐγκαταλείψας τὴν ἱερωσύνην καθυπεβλήθη τῇ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς καθαιρέσεως καί ἐπανήχθη εἰς τὰς τάξεις τῶν λαϊκῶν.

Τὴν κανονικὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας ἀνακοινούμενος καί τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, πρὸς ἐνημέρωσιν, καί διαβιβάζων αὐτῇ τὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου ἡμῶν, διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καί τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

+ Ἀρχιμανδρίτης
Ἐλπιδοφόρος Λαμπруνιάδης
Ἀρχιγραμματεὺς

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἀνακοινοῦται, ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν αὐτῆς συνεδρίαν ἡ Ἁγία καί Ἱερὰ Σύνοδος προέβη ὁμοφώνως εἰς τὰς ἀκολουθούσας κανονικὰς πράξεις:

- α) Ἀπέκοψεν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χόνγκ - Κόνγκ τὴν Σιγκαπούρην καί ἱδρυσεν νέαν Μητρόπολιν τοῦ Θρόνου ἐπονομαζομένην «Ἱερὰ Μητρόπολις Σιγκαπούρης» μέ δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν χωρῶν: Ἰνδία, Ἰνδονησία, Μαλαισία, Πακιστάν, Ἀφγανιστάν, Μαλδίβες Νῆσοι, Μπαγκλαντές, Νεπάλ, Μπουτάν καί Σρί Λάνκα.
- β) Ἐπλήρωσε τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Χόνγκ - Κόνγκ διὰ τῆς παμψηφεί ἐκλογῆς τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Νεκταρίου Τσίλη. Ἡ Μητρόπολις αὕτη θά καλύπτῃ τοῦντεῦθεν τὰς χώρας: Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Κίνας, Ταϊβάν, Φιλιππίνες Νῆσοι, Ταϋλάνδη, Λάος, Βιετνάμ, Καμπότζη καὶ Μυανμάρ.
- γ) Ἐξελέξατο παμψηφεί ὡς βοηθὸν Ἐπίσκοπον παρὰ τῷ Πανιερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Εἰρηνοῦπόλεως κυρίῳ Κωνσταντίνῳ τῶν ἐν ΗΠΑ Οὐκρανῶν τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Δανιὴλ Ζελίνσκυ ὑπὸ ψιλὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτέ διαλαμπύσης Ἐπισκοπῆς Παμφίλου.

**Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις,
τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 2008**

**Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἁγίας καί
Ἱερᾶς Συνόδου**

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ιούλιος 2008

1. Επέστρεψε αεροπορικώς από την Αθήνα.
2. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Γεώργιος Βαρβατσούλιας, η Jacqueline Fox, η Πίτσα Αντωνίου και ο Διάκονος Tobias Sims.
3. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Χαρίτος Καρατζάς, ο π. Φώτιος Παπαδόπουλος και ο Δημήτριος Πρίφτης.
4. Τον επισκέφθηκαν ο π. Αθανάσιος Γάτσιος μετά της πρεσβυτέρας του Carina.
5. Τον επισκέφτηκε ο Δημήτριος Ρίζος. Το βράδυ παρέστη στην ετήσια εκδήλωση της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής της Αρχιεπισκοπής που έγινε στους χώρους της Κοινότητας Αποστόλου Βαρνάβα, Wood Green Βορείου Λονδίνου. Αργότερα παρέκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσε ο Άκης Ιωαννίδης, Πρόεδρος της Κοινότητας Αγίου Ελευθερίου, Leyton Ανατολικού Λονδίνου.
6. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell Νοτίου Λονδίνου, όπου και παρέκάθησε σε Γεύμα. Το απόγευμα παρέστη διαδοχικά σε εκδηλώσεις αφ' ενός των "Φίλων του Ομολογιακού Σχολείου ο Άγιος Κυπριανός" στο Thornton Heath του Νοτίου Λονδίνου και αφ' ετέρου της "Ελληνικής Νεολαίας" στο Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.
7. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Ιερείς Παρασκευάς Γκίκας και Κυριάκος Χριστοφί συνοδευόμενοι από τον π. Χριστόδουλο Χριστοδούλου, και ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος με μέλη του Συμβουλίου του Βικαριάτου.
8. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού, Essex, οπότε και χειροτόνησε σε Πρεσβύτερο τον Ιεροδιάκονο Μελισσεδέκ. Το απόγευμα τέλεσε την Νεκρώσιμη Ακολουθία για τον Ανδρέα Γιασουμή στον Ιερό Ναό των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων, Hatfield.
9. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο π. Βασίλειος Χριστοδούλου και ο Επίσκοπος Ανδίδων Χριστοφόρος (με τον οποίο παρέκάθησε σε Γεύμα).
10. Αναχώρησε αεροπορικώς για την Νέα Υόρκη, στο δε αεροδρόμιο J. F. Kennedy τον υποδέχτηκαν ο Επίσκοπος Τρωάδος Σάββας και ο Αρχιδιάκονος Παντελεήμων Παπαδόπουλος, αλλά και μερικοί από τους συγγενείς του που ζούν στην Αμερική. Το βράδυ παρέκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Δημήτριος στο ξενοδοχείο Carlyle.
11. Το πρωί ανεχώρησε, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο και μέλη του Προσωπικού των, για την Ουάσινγκτον, από δε το αεροδρόμιο Ronald Reagan της πόλης, μετέβη στο ξενοδοχείο Wardman Park, όπου θα λάμβανε μέρος και το 39ο Κληρικολαϊκό Συνέδριο της Αρχιεπισκοπής Αμερικής, στο οποίο εκπροσωπούσε τον Οικουμενικό Πατριάρχη. Στην συνέχεια παρέστη, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο, στο Συνέδριο Νεολαίας, το δε βράδυ παρέκάθησε σε Δείπνο μαζί με τους υπολοίπους Αρχιερείς που συμμετείχαν στο Συνέδριο.
12. Παρέστη στην ομιλία του Διακόνου Ιωάννη Χρυσσαγή προς τους Νέους με θέμα "Ορθοδοξία και Περιβάλλον", προσεφώνησε δε την Νεολαία. Στην συνέχεια τον περιήγησε στα αξιοθέατα της πόλης ο Πρωτοπρεσβύτερος Μάρκος Arey. Μετά το γεύμα με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο, οι δύο Αρχιεπίσκοποι μετέβησαν στο Arlington National Cemetery, και κατέθεσαν στεφάνι στο Μνημείο των Αγνώστων. Το βράδυ μετέβησαν με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο στην Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου όπου έγινε δεξίωση και ακολούθως υπέγραψαν το βιβλίο των Διακεκριμένων Επισκεπτών. Στην συνέχεια παρεκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσαν το Αρχιεπισκοπικό Συμβούλιο και η Φιλόπρωχος Αδελφότης στην Μεγάλη Αίθουσα της Βιβλιοθήκης Jefferson.
13. Τέλεσε Αρχιερατικό Συλλείτουργο με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο και τους οκτώ Μητροπολίτες της Αρχιεπισκοπής Αμερικής στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας της Ουάσινγκτον, όπου και ετελέσθη επιμνημόσυνη δέηση για τα πενήντα χρόνια από τον θάνατο του Αρχιεπισκόπου Αμερικής Μιχαήλ (Κωνσταντινίδης). Στην συνέχεια η Επιτροπή του Ναού παρέθεσε Γεύμα στους Αρχιερείς. Αργότερα επισκέφτηκε την Έκθεση Φιλοξενίας• μίλησε δε σε αρκετούς εκθέτες και κυρίως στους υπαλλήλους του Κυπριακού Περιπτέρου στην Έκθεση. Στην συνέχεια παρέστη στην έναρξη των εργασιών του Γενικού Συμβουλίου της Εθνικής Φιλοπτώχου Οργάνωσης, ανέγνωσε δε σχετικό μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη και αργότερα παρέκάθησε σε Δείπνο με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο.
14. Παρέστη στην έναρξη των εργασιών του 39ου Διετούς Κληρικολαϊκού Συνεδρίου, οπότε ανέγνωσε σχετικό μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη, παρακολούθησε δε και την ομιλία του Αρχιεπισκόπου Δημητρίου. Στην συνέχεια παρακολούθησε ομιλία του Μητροπολίτη του Pittsburgh, Μαξίμου, και μίλησε στους συνέδρους• ενώ αργότερα παρέκάθησε σε Γεύμα με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο. Το βράδυ παρέστη στην δεξίωση που οργάνωσε για τους Επισήμους η Φιλόπρωχος Αδελφότης και στο Δείπνο, οπότε ανέγνωσε σχετικό μήνυμα του Πατριάρχη.
15. Μετέσχε, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο, σε Συνεδριάσεις διαφόρων Επιτροπών, στις οποίες και προσεφώνησε τους Συνέδρους. Το μεσημέρι παρέκάθησε σε Γεύμα με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο και στην συνέχεια μετέβησαν μαζί και πάλιν στην Έκθεση Φιλοξενίας και ακολούθως σε εκδήλωση για τα παιδιά των Κληρικών. Το βράδυ παρέστη σε εκδήλωση που οργάνωσε το Πολιτιστικό Τμήμα και στην συνέχεια έδωσε συνέντευξη στον Θεόδωρο Καλμούκο για την ελληνόφωνη εφημερίδα "Εθνικός Κήρυξ" της Αμερικής.
16. Παρέκάθησε σε πρόγευμα που παρέθεσαν οι Οφφικάλιοι του Πατριαρχείου, στο οποίο προσεφώνησε τους παρόντες εξ ονόματος του Πατριάρχη, παρακολούθησε δε και την

ομιλία του Jay Sekulow, Γενικού Συμβούλου του Αμερικανικού και του Ευρωπαϊκού Κέντρου "Νόμος και Δικαιοσύνη". Στην συνέχεια παρέστη, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο, στην Συνεδρία της Αδελφότητας Πρεσβυτέρων, οπότε χαιρέτισε τις Συνέδρους εξ ονόματος του Οικουμενικού Πατριάρχη. Ακολούθως παρέστη σε Συνεδρία της Ιεραποστολικής Επιτροπής. Το μεσημέρι παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε ο Αρχιεπίσκοπος Δημήτριος για τους συμμετέχοντες στο Συνέδριο Αρχιερείς και του δόθηκε Εγκώλιο από τον Αρχιεπίσκοπο. Το απόγευμα παρέστη στην πρώτη Γενική Συνεδρία του Κογκρέσσου, αργότερα δε σε εκδήλωση για τις οικογένειες των Κληρικών, τις οποίους και προσεφώνησε και στην συνέχεια, μαζί με τον αρχιεπίσκοπο Δημήτριο και άλλα μέλη της Ιεραρχίας παρέστη σε εκδήλωση για τα 80 χρόνια του Μιχαήλ Jaharis, Αντιπροέδρου του Αρχιεπισκοπικού Συμβουλίου.

17. Παρεκάθησε σε πρόγευμα για τους συνταξιούχους Κληρικούς της Αρχιεπισκοπής Αμερικής, τους οποίους και προσεφώνησε• του δόθηκε δε και αναμνηστικό δώρο. Στην συνέχεια παρέστη σε δύο Συνεδρίες του Γενικού Συμβουλίου όπου και έκανε μικρές εισηγήσεις και σχόλια. Ακολούθως επισκέφθηκε τον Εθνικό Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πέτρου και Παύλου. Το βράδυ παρέστη στην Μεγάλη Εκδήλωση του Κογκρέσσου, κύριος ομιλητής της οποίας ήταν ο Ελληνικής καταγωγής υφυπουργός Εξωτερικών της Αμερικής Ιωάννης Νεγροπόντε, ανέγνωσε δε ο Σεβασμιώτατος το μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη προσθέτων ο ίδιος λίγα λόγια.

18. Παρεκάθησε σε πρόγευμα του Κλήρου, τους οποίους και προσεφώνησε. Ακολούθως, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο και Μέλη της συνοδείας των, ανεχώρησε για την Νέα Υόρκη και από εκεί για το Λονδίνο.

19. Αφίχθη στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου τις πρωινές ώρες. Το απόγευμα μετέβη στην πόλη Canterbury, όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο στο εστιατόριο του Αντώνη Ιγνατίου.

20. Το πρωί παρέστη στην τελετή του Lambeth Conference στον Καθεδρικό Ναό του Canterbury και ακολούθως παρεκάθησε σε γεύμα που παρέθεσε ο Προϊστάμενος (Dean) του Ναού.

21. Μετέβη στην πόλη Sheffield όπου παρέστη στην τελετή απονομής του Πτυχίου Οδοντιατρικής στην Emile Habib

22. Τέλεσε τον Αγιασμό στο Ομολογιακό Σχολείο "Άγιος Κυπριανός" στο Thornton Heath Νοτίου Λονδίνου. Αργότερα τον επισκέφθηκαν διαδοχικά στην Αρχιεπισκοπή οι Πανίκος Κατσούρης, Κώστας Παπαδόπουλος, και ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος συνοδευόμενος από τον Πρωτοπρεσβύτερο Αλέξανδρο Φωστηρόπουλο.

23. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Αρχιμανδρίτες Αθναγόρας Αθανασίου και Παντελεήμων Τσορμπατζόγλου, και ο Πρεσβύτερος Μιχαήλ Iliescu, Μιχαήλ Getressala, οι Πρεσβύτεροι Ιουλιανός Ickim και Αβραάμ Θωμά και η Κατερίνα Παπαδοπούλου

24. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμανδρίτης Νικόδημος Αναγνωστόπουλος και οι Μιχάλης Ελευθεριάδης και

Ιωάννης Μ. Μούσκος. Στην συνέχεια παρέστη σε εκδήλωση στο Παλάτι του Buckingham. Το βράδυ παρέθεσε Δείπνο στο Ελληνικό Εστιατόριο Χαλέπι για τον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο, στο οποίο παρεκάθησαν και οι Επίσκοποι Κυανέων Χρυσόστομος και Kruja Αντώνιος.

25. Προήδρευσε Συνεδρίας της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Καθεδρικού Ναού Αγίων Πάντων Λονδίνου.

28. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Πρόεδροι Γεώργιος Κασόπης και Χάρης Ηλίας των Κοινοτήτων Maidstone και Folkestone αντιστοίχως, συνοδευόμενοι και από άλλα Μέλη των Επιτροπών τους. Επίσης ο Μάριος Κουκίδης με την οικογένειά του (με τους οποίους παρεκάθησε σε Γεύμα), και ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου, Essex, Αρχιμανδρίτης Κύριλλος, συνοδευόμενος από τον Αρχιμανδρίτη Ζαχαρία και τους Πρεσβυτέρους Μελχισεδέκ και Πέτρο της Ιεράς Μονής.

30. Παρέστη, στο Οίκημα της Πρεσβείας του Μαρόκου, σε εκδήλωση για την επέτειο της ενθρόνισης του Βασιλέως του Μαρόκου Mohammed VI.

31. Τέλεσε την Νεκρώσιμη Ακολουθία για την Σοφία Γεωργίου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Ακολούθως παρεκάθησε σε Γεύμα, στην Αρχιεπισκοπή, με τον Επίσκοπο Αβίβου Κύριλλο, τους Αρχιμανδρίτες Χριστόδουλο Περασόπουλο και Τιμόθεο Ρωμανά, και τον Πρωτοπρεσβύτερο Βασίλειο Μαυρουδή. Αργότερα τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Zoran Radosevic, και Μαρία Βαΐου με τον γιό της Παύλο.

Αύγουστος 2008

1. Παρέθεσε γεύμα στον Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμο, στο οποίο παρεκάθησαν η μητέρα του, Αικατερίνη, και ο π. Αναστάσιος Αλεξίου με την πρεσβυτέρα του, Χρυσή, ο Παύλος Βαρελάκης και η Ελισάβετ Χατζή. Το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.

3. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Σωτήρος Χριστού, Wroolwich, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε η ομώνυμη Κοινότητα.

4. Επισκέφθηκε, συνοδευόμενος από τον Επίσκοπο Τροπαίου Αθανάσιο, την κατασκήνωση της Ορθοδόξου Νεολαίας στην περιοχή Church Preen, Shropshire, όπου παρεκάθησε σε Γεύμα με τους κατασκηνωτές, και ακολούθως τέλεσε τον Αγιασμό.

5. Τον επισκέφθηκε ο Σμήναρχος Γεώργιος Δριτσάκος, Ακόλουθος Αεροπορίας στην Ελληνική Πρεσβεία Λονδίνου. Το απόγευμα τέλεσε Εσπερινό στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

6. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, Hackney, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε η τοπική Κοινότητα. Το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.

7. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Ιερομόναχος Σπυρίδων Μαϊκαντής της Νέας Σκήτης Αγίου Όρους, ο Δώρος Παρτασιδής (ο οποίος παρεκάθησε σε Γεύμα), ο Κώστας Νικολαΐδης, και το βράδυ ο Σταθάκης Παπαχριστοφόρου, Πρόεδρος της Κοινότητας Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Αποστόλου Ανδρέα, Birmingham, συνοδευόμενος από τον υιό του Ανδρέα. Στο μεταξύ, το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
8. Τον επισκέφθηκε ο Nicholas Jeffrey. Το απόγευμα τέλεσε αγιασμό στο οδοντιατρείο της Maarit Σπυριδώνη και αργότερα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
9. Παρεκάθησε σε Γεύμα με τους Σάββα, Μαρούλα, Χαράλαμπο και Πολυξένη.
10. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στην Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητα της Αγίας Αικατερίνης, Barnet και Περιχώρων, στον Αγγλικανικό Ναό του Αγίου Μάρκου. Στην συνέχεια παρεκάθησε σε Γεύμα στην οικία της Μαρίας Β. Σαββίδη.
11. Παρεκάθησε σε Γεύμα στην οικία του Χριστόφορου Παυλίδη στο High Barnet και στην συνέχεια επιθεώρησε ακίνητο για πιθανή αγορά από την Κοινότητα της Αγίας Αικατερίνης, Barnet και Περιχώρων. Το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
12. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Επίσκοπος Ναζιανζού Θεοδώρητος (με τον οποίο παρεκάθησε σε Γεύμα), και το ζεύγος Ηλία και Χρυστάλας Σεργίου. Το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
13. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού, ο π. Ευδόκιμος Martin Harding, και οι Michael Gebreslassie, Azeb Assefan και Milly Tecleab. Το απόγευμα προέστη της Τελετής των Παρακλήσεων στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
14. Τον επισκέφθηκε ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αγίου Γεωργίου, Kingston, Σάββας Καραγιάννης. Το βράδυ τέλεσε Μέγαν Εσπερινό στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσε η ομώνυμος Κοινότητα.
15. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα. Το βράδυ τον επισκέφθηκε ο ανιψιός του Γρηγόρης Γιώρκας, συνοδευόμενος από την σύζυγό του, Σαββούλα, και τον υιό τους Κωνσταντίνο.
16. Το βράδυ παρεκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσε το ζεύγος Serif και Γεωργίας Habib και η θυγατέρα τους, Μαρία.
17. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου, Kingston, ανέειπε δε τον Σταυρό των Θυατειρών στους Στέλιο Μάμα και Νεκλή Παπαϊωάννου, και το Μετάλλιο της Αρχιεπισκοπής στην Στέλλα Παπαϊωάννου, για τις πολυετείς υπηρεσίες τους στην ομώνυμο Κοινότητα, παρεκάθησε δε στην συνέχεια σε Γεύμα που παρέθεσε η Κοινότητα.
19. Τον επισκέφθηκε η φοιτήτρια Σταματία Κρομμύδα. Στην συνέχεια παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσαν οι Λούης Λοΐζου, Κύπρος Νίκολας και Αντώνης Γερολέμου, στο Ελληνικό Εστιατόριο Χαλέπι. Το βράδυ παρεκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσε η Μαρία Βασιλειάδου-Μόσχου.
20. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Ελένη Μιχαήλ και η Ανδρούλα Μενελάου Ρήγα, με την οποία μετέβη στην οικία της για να επισκεφθεί τον ασθενή υιό της, Σάββα. Το βράδυ προήδρευσε Συνεδρίας της Εκκλησιαστικής Επιτροπής της Κοινότητας Αγίων Αμβροσίου και Στυλιανού, Milton Keyes, στο Μέγαρο της Αρχιεπισκοπής.
21. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Μητροπολίτης Διοκλείας Κάλλιστος, η Νίκη Λοΐζου με την κόρη της, Ζωή, οι π. Ireneu-Ioan Cracium και Θωμάς Carroll (με τους οποίους παρεκάθησε σε Γεύμα), ο Ιερομόναχος Σπυρίδων Μαϊκαντής συνοδευόμενος από τον ζεύγος Μιλτιάδη και Νέδης Χαλαλάμπους, ο Παναγιώτης Μιταράκης, και το ζεύγος Χρήστου και Αθηνάς Τσαγκαρίδη.
22. Τον επισκέφθηκε ο νέος Υπάτος Αρμόστής της Κύπρου στο Λονδίνο, Αλέξανδρος Ζήνων. Αργότερα τέλεσε την Νεκρώσιμη Ακολουθία για τον Ραϋμόνδο Χατζησωτηρίου στον Καθεδρικό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green Βορείου Λονδίνου.
23. Ευλόγησε τους γάμους του Christian Pecher και της Χριστίνας Ευγενίου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου και στην συνέχεια παρέστη στη γαμήλια δεξίωση σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
24. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Λαζάρου και Αποστόλου Ανδρέα, Forest Gate, Ανατολικού Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε η ομώνυμος Κοινότητα.
26. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος συνοδευόμενος από τον Πρωτοήρεσβύτερον Αλέξανδρο Φωστήρηπουλο (με τους οποίους παρεκάθησε σε Γεύμα), και ο Ανδρέας Ταλιαδώρος.
27. Παρέστη στην κηδεία του Καθηγητή John Barrow στο Παρεκκλήσιο του Κολεγίου του Αγίου Πέτρου στην Οξφόρδη.
28. Τον επισκέφθηκε ο Γεώργιος Γιαγκουλής.
29. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, Wightman Road, Βορείου Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε η ομώνυμος Κοινότητα. Το βράδυ τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμανδρίτης Αιμιλιανός Παπαδάκης και η Δρ. Μαρία Βαΐου με τον υιό της, Παύλο.
30. Ευλόγησε τους γάμους του Αλέξανδρου Κατσούρη και της Caroline Alexandrian στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου και στην συνέχεια παρέστη στην γαμήλια δεξίωση σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
31. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού, Gospel Oak Βορειοδυτικού Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε η Επιτροπή του Ναού. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Nicholas Winterbourne και της Ζήνας Νεοφύτου στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου και στην συνέχεια ανεχώρησε αερορικώς για την Κωνσταντινούπολη.

THE SACRED SUPPLICATIONS TO THE MOTHER OF GOD AND THE FEAST OF HER DORMITION

Dearly Beloved Orthodox Christian Brethren,

“Mother of the One who redeemed us all, hear the supplications your unworthy household makes, be our intercessor with him, the One born from you, the world’s true Sovereign Lady, become our Advocate”. (Small Supplicatory Canon)

With the help of God, the Trinity, we are preparing to celebrate the Dormition of the Mother of God. For this reason the Mother Church dedicated this season to the honourable and widely-praised person of the Virgin Mary. This dedication consists of two features which are directly connected to one another and are integral to our Christian identity: fasting and prayer. During the first fifteen days of August, before the Feast of the Dormition of the Mother of God, we fast – and only on the Feast Day of our Lord’s Transfiguration do we relax the fast and consume fish. Thus we prepare to celebrate the great event of the Dormition of the Virgin Mary and partake of the Most Pure Mysteries, the Body and Blood of our Lord Jesus Christ for the forgiveness of sins and eternal life.

The second feature of the first fifteen days of August is prayer: the sacred services of the Supplications to the Virgin Mary. These solemn and poetic services which are filled with sacred emotion are divided into two forms: the Small and the Great Supplicatory Canons (Paraclesis). The Small Paraclesis is made often and in times of spiritual need. The Great Paraclesis is made chiefly during the first fifteen days of August, alternately with the Small Paraclesis. We will sing, brothers and sisters in the Lord, these magnificent religious and enduring prayers addressed to the Most Holy Mother of God. We

shall seek refuge in her honoured person, which is always near to us personally and ontologically. We shall entreat her to help us and to intercede for us throughout the storms and temptations of life. “By many temptations I am held fast, and seeking salvation come for refuge in flight to you, O Mother of God’s own Word and Virgin, from my dread dangers and troubles now rescue me”, as the author of the Small Paraclesis implores.

We Christians always seek refuge in God, seeking aid and comfort and having the sacred and blessed hope that the friends of God, His Saints – first among whom is the Mother of God – will always act as mediators and bearers of our supplications to Him. Their faith and intercessions on our behalf are strong and give support to our weakness and to the frailty of our souls – which are always caught between faith and doubt – in order that we may receive God as our Saviour and Benefactor and as our Redeemer from the sorrows of life. Sacred Scripture reminds us daily that the Saints “through faith conquered kingdoms, administered justice, obtained promises, shut the mouths of lions, quenched raging fire, escaped the edge of the sword, won strength out of weakness, became mighty in war, put foreign armies to flight” (Hebrews 11: 33-34). And St James the Apostle reminds us that “the prayer of the righteous is powerful and effective” (James 5: 16) and calls to mind the example of the Prophet Elijah, who “prayed fervently that it might not rain, and for three years and six months it did not rain on the earth. Then he prayed again, and the heaven gave rain and the earth yielded its harvest” (James 5: 17-18).

Returning now to the Sacred Services of the Paraclesis, which we have been accounted worthy to make again this year: these are not

merely sacred hymns which have been sung countless times throughout the centuries and by a myriad of pious souls; they are at the same time songs filled with profound theological meaning and teachings of wisdom which sooth the soul and give us rest from the struggles and stresses of daily life. They are masterpieces of poetic skill and lofty inspiration. Therefore the hearing and reading and chanting of these hymns move us even today and lift us up into a spiritual world of beauty, peace and joy and tranquillity of spirit such as only the touch and breath of Divine grace can give. The author of the Small Paraclesis distinctly writes: "I know you to be my life's sure guardian, its protection and shield, O pure Virgin, you who dispel the great throng of temptations, and drive away assaults of demon hordes, unceasingly I plead with you, 'From the corruption of passions deliver me'."

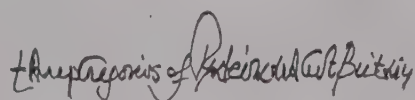
I should also like to point out that the reading, study and chanting of the Supplications to the Mother of God provide us with a great many images, symbols and comparisons and poetic resonances, things which introduce us to immortal theological truths and teachings which have concerned and nurtured Christians since apostolic times until today. These hymns may be simple, but they are timeless and remarkably human in their expression, for they comfort us and they illustrate our sinful and fallen selves which, like the Beggar, like the Tax Collector and the Thief, plead God for mercy, compassion and forgiveness. And so the hymn-writer implores: "Clouds of sorrows have overtaken my wretched heart and soul, and have brought me into darkness, O Virgin; but you who have given birth to the unapproachable Light, disperse them by your divine intercessions". (Great Paraclesis). And all of this is addressed personally to the Most Holy Mother of God. The author of the Paraclesis feels close to the Virgin Mary like a child feels familiar with his mother who indiscriminately and bountifully offers her love and compassion to her children. The plethora of names with which he addresses and implores her in his supplications are always edifying, and particularly for us modern men and women who

have distanced ourselves from such sacred sentiments which renew us and heal our wounds and alleviate our pain, having been isolated from one another and alienated from God. We have forgotten the spiritual and religious dimension of our life and, like the Prodigal of the Gospel, we strive to sate our hunger with the husks that the swine were feeding on, having heeded the call of today's greedy and troubled society.

In conclusion I should like to emphasise the beautiful world of prayer, joy and hope that we are drawn into through these first fifteen days of August - the 'Summer Pascha' of Orthodox Christians - and the Sacred Supplications to the Mother of God. Let us flock to the churches, and with the Priests and Cantors and with all those who have sung the Paraclete before us, let us ask Holy God for aid by the intercessions of the Mother of God. From the depths of our hearts let us entreat the sacred mediation of the Virgin Mary, let us ask that she may hear and bring our prayers, our fasting and our tears before the throne of her Son and our God for the forgiveness of our sins, for the healing of our souls and bodies. May she free us from the fears and tempests of life. May the Virgin Mother of God, whose blessed falling asleep and ascent into heaven the Christian world celebrates, always be the comfort, support, intercession and protection of all Christians. May her shield of protection guard and save our children and young people and the whole world from every assault of the devil and lead them in her unsleeping love and compassion to the Kingdom of her Son and God.

Lord Jesus Christ and Word of the Living God, by the prayers of the Your Most Holy Mother, have mercy and save Your world, for you are a good and merciful God and you love mankind. Amen.

August 2008

**Gregorios, Archbishop of
Thyateira & Great Britain**

**ADDRESS OF HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN AT THE FUNERAL OF DR.
ANDREAS PAPADAKIS, HELD IN THE CHAPEL OF THE
ANNUNCIATION OF THE MOTHER OF GOD OF THE
ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN
ON 20TH JUNE 2008**

Dear Brothers and Sisters,

We are here today in this beautiful Chapel dedicated to the Annunciation of the Mother of God for the funeral service of the late Dr. Andreas Papadakis of blessed memory, who passed away a few days ago.

He was recalled by his God and Creator just a few days before completing the biblical age. Being in hospital, he was planning the celebration of his seventieth birthday on 17th June. But - in accordance with the mysterious ways of God - death came and interrupted his plans, and the party was not to be.

Andreas had numerous plans that he had hoped to realise, but this was not to be and they remain unfulfilled. Man has his ways, but God has His own divine ways, so we poor mortals obey with faith and accept our human fortunes, entrusting our lives and our beloved ones to His great love and mercy.

Andreas truly loved this Chapel and served it in so many ways, in part through being its chairman for a number of years. So I take this opportunity to thank him for his fidelity and for his concern for the Orthodox Church and this Archdiocese.

Unfortunately, Andreas has left this world without fulfilling many of his plans, being a romanticist and one who was both spiritually and bodily unsettled. He had many things in mind and, following his studies, he achieved a lot. He established his own publishing company and ran it successfully for many years. He achieved much but was never satisfied. He never managed to put down roots. He wanted to master everything and was a perfectionist. He tried to imitate the classical Greek world, of which he was an admirer and student, particularly in the fields of art and architecture. This led him to publish books dealing with neo-classical architecture that had been inspired by the architecture of Greece and which had been stimulated by his own insights, thereby making a tremendous contribution to this specialised field.

In his latter years, he returned to the publishing business. He was wise enough to initiate his beloved daughter Alexandra into the secrets of the job and of publishing good books; and he was very proud of her, saying that Alexandra was better than himself. He has now left his work and wealth to you, Alexandra; and you must maintain his high standard on your own and continue what you have learnt from your father. I am sure that you will be successful, and the love and example of your late father will overshadow you and inspire and guide you in every step of your future life.

Andreas, your father, has now completed the book of his life, although up until the last moment he was preparing to master new things. He was not always a dreamer but in many ways he was practical and had faith and hoped for that which was best in life. I think that he failed to realise that because there are limits in life, the limits of sickness and death, Almighty

God has placed limits on the life of each one of us. He did not believe that he would die so quickly, even though he knew that he was gravely ill.

Andreas is here today, in this place that is so familiar to him, for the last time. He did not come alone, as he was used to. He was brought here. He lies speechless, immovable. He has lost his energy and beauty. He neither smiles nor talks as he always did. His soul has abandoned his body. For this reason, he has lost his human dignity - as the hymnographer so graphically says, "I grieve and lament when I contemplate death, and see the beauty fashioned for us in God's image lying in the graves, without form, without glory, without shape. O the wonder! What is this mystery which has happened around us? How have we been handed over to corruption, and yoked with death? Truly, it is at God's commend, as it is written; God who grants rest to him who has passed over."

The Orthodox funeral service speaks a lot about 'rest', with the hymns frequently repeating the word. Andreas is now finally at rest and is free from everything, as he goes to meet his Creator, from Whom he expects love and mercy. I am confident that he will be happy and at peace.

Andreas had many human weaknesses and frailties - as indeed we all have, and as all humans have. I am not going to speak about this, it is not my business, it is God's business and privilege. However, I can say with certainty that Andreas was a very faithful human being, believing in God as a child believes and entrusts himself to his mother. He loved the Orthodox Church and its Traditions and teachings.

So let us commend Andreas, a loyal and true friend, to the mercy and the love of the Triune God, Father, Son and Holy Spirit. And we pray for the repose of his soul and for the healing of his body and that he may be granted eternal rest. To paraphrase the hymnographer of the Church, "Eternal be your memory, eternal be your memory, eternal be your memory, and may you repose where there is no pain, no grief, no sighing but everlasting life and joy in the light of the eternal and merciful God", sharing the glory and the company of the saints.

So, let us give thanks to the Triune God for Andreas' life, one which was colourful and which he always wholly and joyfully enjoyed, as he tried to do his best as a human being and as a traveller with us all in our journey through this world. He gave a great deal of love and affection to Alexandra and her mother, as well as to Sheila, whom he knew from the time of his student years and who helped him immensely over the years.

To Alexandra and her mother, to Sheila, to Andreas' brother and to all his relatives and friends, I extend my deep sympathy and condolences and I share in your grief for the departure of Andreas from this life to the other. We will all sorely miss him.

May Almighty God give him rest and bless you all.

**Address to His Eminence Archbishop Gregorios of
Thyateira and Great Britain by Hierodeacon Melchisedek at his
Ordination to the Priesthood
The Stavropaegic Monastery of St John the Baptist, Essex,
8th July 2008**

Your Eminence, I would like first to express a word of gratitude to you on behalf of our whole monastic community and on behalf of all those who come here to worship with us. I would like to thank you, first of all, for bringing your high-priestly blessing on us and on this place where we live. I would like to thank you also for extending, as it were, the hand of His All-holiness

Patriarch Bartholomew to bless this coming ordination. We are especially grateful to you for making it possible, through this ordination, that our liturgical life centred on the celebration of the Holy Eucharist, may continue uninterrupted, as was the desire of the founder of this monastery, Archimandrite Sophrony.

I wish to thank also those who have come here today to pray with us. In particular, I want to thank His Eminence Metropolitan Kallistos of Diokleia, Fr Andrew Louth and his wife Dr Carol Harrison, as well as Fr Chrysostomos Michaelides for being here today. Moreover, I render thanks to the Lord for the presence at this sacred office of my spiritual fathers and mentors, and of all my brethren in Christ.

Secondly, I would like to share with you, Your Eminence, some reflections on the present sacrament. It has been said that the task of monks in today's world is to console those who are suffering. And it was very much the understanding of our Father founder that a priest, and indeed the whole worshipping community, in their liturgical prayer embrace and carry the suffering and tragedy of all those they pray for and even of the whole world. 'Might waves of cosmic life sweep through the priest', writes Fr Sophrony himself. 'The priest will recall the needs and suffering of all mankind. In offering this

sacrifice of love, he opens wide his heart to embrace a multitude of lives and aeons of time. Thus he partakes in the world-redeeming sacrifice of Christ Himself.'

Priesthood is not a matter of one individual person only. It is the fruit of a corporate effort. It requires the spiritual and intellectual upbringing of candidates for this ministry, of whose dignity no-one is worthy. It

involves the creation, sometimes even the building, of liturgical place and community; here everything you see around you is the fruit of the labours of the brethren and friends of this monastery, not to forget our local craftsmen. Priesthood needs the support of a committed community and the people's dedication to liturgical worship. There can be no priest without the people, as there can be no people without the priest.

The priesthood of the Christian Church is, as Scripture tells of Christ himself, priesthood after the order of Melchisedek. The Epistle to the Hebrews proclaims that this priesthood is not one of the Old Covenant. It is priesthood of a higher form. This priesthood is of a spiritual order. It does not depend on social status, race or riches. Rather, it is priesthood established by the grace of the Holy Spirit granted to the Church by Christ Himself.

Finally, the holy priesthood is the bearer of a paradoxical honour and joy. I say paradoxical, because neither the honour nor the joy is of this world. The honour of priesthood is the honour of being crucified together with our Lord Jesus Christ. And the joy of priesthood is that of communicating the life of the Kingdom of God to His own people through His very body and blood.

With these words, Your Eminence, I finish. 'It is, now, time for the Lord to work. Holy Master, give the blessing'.

¹ His Life is Mine (Crestwood, NY: SVSP, 1977), p. 87

PREPARING FOR HOLY COMMUNION

By Fr Vassilios Papavassiliou

In his book, *Great Lent*, Fr Alexander Schmemmann states:

'...in many Orthodox Churches there developed, and is commonly accepted today, the doctrine which affirms that Communion for laity is impossible without sacramental confession and absolution. Even if someone wishes to receive Communion frequently, he must each time go to confession or at least receive sacramental absolution.'

*The time has come to state openly that whatever the various and sometimes serious reasons that brought this doctrine and this practice into existence, they not only have no foundation in Tradition, but, in fact, lead to very alarming distortions of the Orthodox doctrine of the Church, of the Eucharist, and of the Sacrament of Penance itself.'*¹

While Fr Alexander is writing of the Russian Tradition, it is clear that one of the biggest of these distortions that he refers to lies in our understanding of the Eucharist. It is clear, not only from common lay practice, but even in the minds of the Clergy and trained theologians, that we have separated the Eucharist from the Liturgy. By this I mean that we tend to see 'participation' in the Liturgy as one thing, and Communion as something else, something 'extra'. This rationale has been pushed so far that we have placed endless boundaries and hurdles on the layperson's path to Communion. Clergy who deplore the absence of frequent Communion are often the very people who insist that it is all but impossible for the laypeople to approach the holy Mysteries.

What, then, are these obstacles? The first obstacle is Confession, or even mere 'absolution'; the second obstacle is the Prayers of Preparation for Holy Communion; the third is fasting (since many have been taught that Communion is impossible without an evening, a whole day or even three days of abstinence from certain foods); and a fourth obstacle (albeit less common) is the attendance of the Service of Matins and, sometimes, even Vespers for 'worthy' participation in the holy Mysteries.

Before we look at these 'obstacles', I think it is worth noting a commentary by St John Cassian on Holy Communion:

*"There are cases when a priest does not differ from a layman, notably when one approaches the Holy Mysteries. We are all equally given them, not as in the Old Testament when one food was for the priests and another for the people and when it was not permitted to the people to partake of that which was for the priest. Now it is not so: but to all is offered the same Body and the same Cup".*²

St John Cassian makes it abundantly clear that, when it comes to Holy Communion, there is no distinction between Clergy and Laity. Whatever preparation is required of the one is required of the other. It therefore seems remarkable that some Clergy insist that the Laity must go to Confession every time they are to take Communion. How many Clergy, I wonder, go to Confession before every Liturgy they celebrate? Is this not a case of the Clergy 'weighing men down with burdens hard to bear, while they will not even touch the burdens with one of their fingers'? (cf. Luke 11:46). The decline of Confession in many places is certainly lamentable, and the Sacrament of Repentance and Reconciliation certainly needs to be explained and encouraged (not only to those who never or hardly ever go to Confession, but also to those who see it as something mechanical, as though regular confession - with or without genuine repentance - makes us 'worthy' of Holy Communion). But this 'rule' that confession

must precede communion, but from which the Clergy are exempt, seems tantamount to supposing that Communion is the 'obligation' of the Clergy, but not of the Laity. Furthermore, the insistence on Sacramental Confession prior to Communion seems to display a complete ignorance of the most conspicuous and well-known words of the Holy Oblation: "This is my body...this is my blood...for the forgiveness of sins". If we truly believe that the Body and Blood of Christ is for the forgiveness of sins, why is it that we require forgiveness of sins in Sacramental Confession or in the prayer of 'absolution' before receiving it? The Mystical Supper seems to be the 'privilege' of the Clergy, and only after jumping over various hurdles can the People of God take part in that Mystical Supper.

The second obstacle is the Prayers of Preparation for Communion. The idea that the Liturgy itself - its very goal and purpose being participation in the divine Mysteries - constitutes the preparation before and the thanksgiving after Holy Communion does not seem to occur to us. Whilst the Clergy are happy to omit so many of the prayers of the Divine Liturgy, we are less willing to dispense with 'private prayers' for Communion, as though the Liturgy is a common act of worship, but Holy Communion is a purely private affair. The first mention of Communion in the Divine Liturgy is the Second Prayer of the Faithful which is supposed to be read (though in many places it is never even so much as read quietly by the priest) before the Cherubic Hymn:

"Again and many times we fall down before you and beseech you... that heeding our prayer, you will cleanse our souls and

bodies from every defilement of flesh and spirit, and will grant us to stand without guilt or condemnation before your holy altar. Give also to those who pray with us the grace of progress in right living... Grant that... they may always partake of your holy Mysteries without guilt or condemnation, and be counted worthy of your heavenly kingdom..."

Although it is clear that this is a prayer that is said by the Clergy on behalf of the people ('Give also to those who pray with us')³ and so was not necessarily ever intended to be heard by the People, it is a prayer which is made on behalf of the People that they may be made 'worthy' to partake of the holy Mysteries. This notion of the Clergy praying that the People may be able to approach Communion is made clear in other prayers (which again are regrettably so often omitted):

"...enable us to offer you gifts and spiritual sacrifices for our sins and those committed in ignorance by the people..."

"...grant communion in your most pure Body and your precious Blood to us, and through us to all the people".

Nearly all the petitions and prayers from the Cherubic Hymn onwards (The Liturgy of the Faithful) are made with the purpose of preparing for Communion. Likewise, all the prayers of the Divine Liturgy following participation in the holy Gifts are made with the purpose of giving thanks for Communion, although The Prayer of Thanksgiving is in many places omitted or said quietly by the Clergy, despite that there is nothing in this prayer which indicates that it is to be heard by the Clergy alone:

"We thank you, Lord, lover of mankind, benefactor of our souls, that you have counted us worthy today of your heavenly and immortal Mysteries. Make straight our way, establish us all in the fear of you, watch over our life, and make firm our steps, through the prayers and intercessions of the glorious Mother of God and Ever-Virgin Mary, and of all your Saints..."

As for the third obstacle – fasting – there seems to be some confusion between 'complete abstinence' before Communion and 'ascetic fasting' (abstinence from certain foods). The idea of an 'ascetic fast' before Communion seems to have no basis in our Tradition. It is right that those who are healthy enough to fast should abstain entirely from all food and drink on the morning that Communion is to be taken, (except perhaps in exceptional circumstances), just as those who are to receive the holy Mysteries in the Pre-sanctified Liturgy in the evening should abstain completely for several hours before. But Orthodox Tradition does not insist on 'ascetic fasting' a day or two before Communion.

The fourth obstacle – that those who are to take Communion should attend Matins and even Vespers – again has no basis. Vespers and Matins are two services quite distinct from the

Divine Liturgy. If, as I said, the preparation and thanksgiving for Communion are an intrinsic part of the Divine Liturgy, then participation in the Divine Liturgy from the beginning or at least from the beginning of The Liturgy of the Faithful (after the Gospel Reading) is necessary. And even this is very difficult for some people who may live far away or who have babies and young children. To people under such circumstances we should show the utmost sensitivity and understanding.

Considering the barriers we have placed between the holy Gifts and the Laity, is it any wonder that frequent communion is still a rarity in many places? Our Clergy should be careful that they do not demand of the laity any greater requirement for approaching the holy Mysteries than they do of themselves. The Eucharist is not a reward for good behaviour; it is granted to us for the forgiveness of sins and eternal life. As St John Cassian has put it:

"We must not avoid communion because we deem ourselves to be sinful. We must approach it more often for the healing of the soul and the purification of the spirit, but with such humility and faith that considering ourselves unworthy... we should more greatly desire the medicine of our wounds. Otherwise it is impossible to receive communion once a year, as certain people do... considering the sanctification of heavenly Mysteries as available only to saints. It is better to think that by giving us grace, the sacrament makes us pure and holy. Such people manifest more pride than humility... for when they receive, they think themselves as worthy. It is much better if, in humility of heart, knowing that we are never worthy of the Holy Mysteries we would receive them every Sunday for the healing of our diseases, rather than, blinded by pride, think that after one year we become worthy of receiving them".⁴

Some remarks on Inter-communion

All that I have said above concerns Members of the Orthodox Church. But what of the non-Orthodox? Why can they not approach the holy Mysteries in the Orthodox Church? Participation in the Eucharist is the seal of our membership in the Church which is conferred on us in baptism and chrismation and confirmed in the Church's life and worship. We are only members of the Church in the full sense for as long as we renew our baptism in Holy Communion. Anyone who is not a member of the Orthodox Church can not renew or obtain the seal of such membership. Admittedly, it is not uncommon for members of the so-called (somewhat misleadingly) Oriental Orthodox Churches to be granted permission to participate in the holy Mysteries of the Orthodox Church in special cases. But this is regrettable, for it grants pastoral dispensation where there is no place for it. Either someone is in full Communion with the Orthodox Church or he is not. No one can be Orthodox 'by special licence'. Communion does not create Christian unity; it is the result of Christian unity.

Notes

¹ p. 126, SVS Press, 2003

² Homily on 2 Corinthians, 18.13

³ All the prayers of the Clergy - except for the Prayer of the Cherubic Hymn, which

is of later origin - presuppose a concelebrated liturgy, and so use the first person plural: 'we', 'us' (the Clergy).

⁴ Third Conference of Abbot Theonas on Sinlessness, Ch. 21

ARCHBISHOP GREGORIOS' VISIT TO WASHINGTON, DC, AS REPRESENTATIVE OF HIS ALL-HOLINESS THE ECUMENICAL PATRIARCH

On Thursday, 10th July 2008, His Eminence Archbishop Gregorios (accompanied by a member of his staff) left London's Heathrow Airport to fly to New York to represent His All-Holiness the Oecumenical Patriarch at the 39th Clergy-Laity Congress of the Archdiocese of America that was to be held in Washington DC.

On arrival at John Fitzgerald Kennedy Airport, he was met by the chancellor of the Archdiocese of America, Bishop Sawas of Troas (who greeted him in the name of Archbishop Demetrios of America), and Archdeacon Panteleimon Papadopoulos, as well as by some of his own relatives. He was then driven by way of Astoria and Harlem (taking in a distant view of the Empire State Building) to Madison Avenue in the Manhattan area, where he was accommodated at The Carlyle, an exclusive residential hotel, dominated by a thirty-five storeys high beige terra-cotta tower (which had been opened in 1930, and whose first tenant was the composer Richard Rogers). In the evening, he was visited by Archbishop Demetrios of America, who entertained him to supper at the Hotel's restaurant.

Next morning (Friday, 11th July), the two hierarchs (accompanied by members of their staff) flew from La Guardia Airport in New York to Ronald Reagan Airport outside Washington DC – a short journey, but one which took in a good view of the Pentagon and various of Washington's monuments. From the airport, they were taken to the Marriott Wardman Park Hotel in Washington itself, which was where they were to stay and where the 39th Clergy-Laity Congress of the Archdiocese of America and associated conferences were to be held. According to an Archdiocesan press release, these conferences were attended by 'more than 1,400 faithful, clergy and laity, representing their parishes, their local Philoptochos and young adults from across the country'.

Following lunch with Archbishop Demetrios, His Eminence accompanied him to a Question & Answer session with young people attending the 2008 National Young Adult Conference and in which they both participated. Archbishop Demetrios was questioned about his recent visits to Moscow and Athens, while Archbishop Gregorios was asked about the persecution of Christians in Turkey. Among other questions dealt with were ones related to the raising awareness of the Church's involvement in social matters, 'Executive Clemency' and the Right to Life, how to approach going to Confession, the future of the 'permanent' diaconate (the term 'permanent' being deemed inappropriate), deaconesses, and why God takes relatively young people.

In the evening, he was a guest at a dinner given by the archbishop for the hierarchs present, held at the Stone's Throw Restaurant within the hotel complex.

The following morning (Saturday, 12th July), he was present at the Breakfast given for the youth delegates that was addressed by Deacon John Chrysavgis on the subject of 'Orthodoxy and the Environment: Greening Your Parish'. His Eminence was afterwards invited to address the delegates, and he drew on recollections of his village (that of Marethovounos in Cyprus) to emphasise the importance and significance of ecology. He reminded his listeners that, although according to St. Paul's Epistle to the Romans we were destined to be 'heirs of God and joint-heirs with Christ' [8 : 17], we had forgotten creation and how we ought to live within it. He recalled how the well-known Archimandrite Sophrony had become very upset (indeed, he said, he was shouting) when a monk took an axe and cut down two or three trees. He said that three generations had been needed to grow those trees and that we did not appreciate how important

they were to life. Concluding, the archbishop asked his audience to pray for a revival of love towards creation, safeguarding all that God had given to us as a gift.

Afterwards, at the suggestion of Archbishop Demetrios, Protosphyter Mark Arey (director of the Office for Inter-Orthodox, Ecumenical and Interfaith Relations) took His Eminence to see the exteriors of some of the better-known sites in Washington – including the White House, the Capitol (whose dome, he was told, was based on that of St. Isaac's cathedral in St. Petersburg), the Supreme Court, the Library of Congress and the Lincoln Memorial. In continuation they drove along Massachusetts Avenue (with its embassies – including the Greek and the British, as well as the Apostolic Nunciature), and past the Russian Orthodox (OCA) and the Greek Orthodox cathedrals. The tour ended with a visit to the imposing (Episcopal) National Cathedral of Ss. Peter & Paul, the foundation stone of which had been laid in 1907 and which had been completed in 1990.

After a light lunch with Archbishop Demetrios, he accompanied him and other members of the hierarchy to the Arlington National Cemetery in Virginia, where they were welcomed by Chaplain Hernandez. Following the Changing of the Guard, the two archbishops (accompanied by Felicia Karavellas & Helen Spanos, chairs of the Young Adults' conference) laid a wreath at the Tomb of the Unknowns (with its dedication, 'Here rests in / honored glory / AN AMERICAN / SOLDIER / known but to God'). Afterwards, the chaplain presented the hierarchs with commemorative medallions.

In the evening, he was present at a reception held at the Library of Congress, where he was received by its Director, Dr. James H. Billington, and his wife and at which he and Archbishop Demetrios were invited to sign the Distinguished Visitors' Book. In continuation, he was a guest at a Banquet given by the Archdiocesan Council and the National Board of the Ladies' Philoptochos Society that was held in the Great Hall of the Library's Thomas Jefferson Building (opened in 1897), and at which Archbishop Gregorios gave the final blessing. His Eminence was able to inspect examples of the Giant Bible of Mainz and the Gutenberg Bible – two of the earliest printed copies of this Sacred Text – and, from a Gallery, saw the famous Main Reading Room.

On the morning of Sunday, 13th July, the archbishop participated together with Archbishop Demetrios and the eight metropolitans of the Archdiocese of America in the Divine Liturgy celebrated at the Cathedral of the Divine Wisdom in Washington D.C., at the end of which a memorial service was held to mark the 50th anniversary of the repose of the late Archbishop Michael of North & South America (who had earlier – as Great Archimandrite – been in charge of the Cathedral of the Divine Wisdom in London's Bayswater). The overflow congregation was estimated as being 1100 strong. Afterwards, the cathedral's committee entertained the hierarchs and others to lunch.

Returning to the hotel, the archbishop accompanied Archbishop Demetrios to the opening of the Congress' Exhibition and Hospitality area, at which he spoke to a number of exhibitors and (accompanied by H.E. Andreas Kakouris, ambassador of the Republic of Cyprus, the marriage service of whose parents he had conducted) he visited the Cyprus Embassy's stand.

He was then present at the inaugural session of the National Philoptochos General Assembly, at which he read a message of greetings from His All-Holiness the Oecumenical Patriarch. Before doing so, he referred to the descriptions of life in the United States

that he had heard from his predecessor, Archbishop Athenagoras (Kokkinakis), and also of his own links with the country. His mother's brother had emigrated there and he himself had wished to join him.

In continuation, he was a guest at the National Forum of Greek Orthodox Church Musicians' reception and, in conclusion, at a reception held by the Archons of the Oecumenical Patriarchate in America. At the latter, he prayed that 'an angel of God' would inspire them to continue 'to do good works'; and he reminded his listeners how, in the parable of the Second Coming, our Lord had said, 'You are my beloved, my blessed ones' [cf. Matt. 25 : 34] whenever the faithful did such works. He emphasised how privileged the Oecumenical Patriarchate was in having them as its supporters, as they took care of its interests in that great country of America, doing their best to ensure the survival of the Oecumenical Patriarchate, which needed their prayers and their 'energoumeni agape'.

Later, he was entertained to supper by Archbishop Demetrios in his suite (from which there was an impressive view of the illuminated Capitol building).

In the morning of Monday, 14th July, he was present at the inaugural session of the 39th Biennial Clergy-Laity Congress, the general theme of which was 'Gather My People to My Home'. Among those greeting the gathering were Mrs. Georgia Skeadas (president of the National Philoptochos), Andreas Kakouris (ambassador of the Republic of Cyprus), John Sarbanes (congressman from Maryland), and Theodoros Kassimis (Hellenic Deputy Foreign Minister, who apologised for his 'poor' English, saying that he had learnt French as a young person, but had picked up English from a girlfriend whom he had at one time dated).

On being introduced at this session, Archbishop Gregorios was given a standing ovation. He began by expressing his congratulations to Archbishop Demetrios, and spoke of his brotherly love and especially of his wise pastoral work in that great country of America and its archdiocese under the Oecumenical Patriarchate. The Faithful in America, he said, were very fortunate in having good bishops, archons, priests and lay leaders who held fast to the Orthodox Faith, and its traditions, culture and vision for a better future; and he congratulated them on their witness and work to strengthen the position of the Oecumenical Patriarchate and thus assure it a bright future in the Orthodox world. He urged them to pray and express their love for the Patriarchate and for all the clergy and people living in Constantinople and in Turkey. He then read a message of greetings from His All-Holiness the Oecumenical Patriarch addressed to the Congress.

This was followed by Archbishop Demetrios' rousing and comprehensive keynote address to the gathering, in which he spoke of the 'new reality' that was beginning to emerge in the American Church. Its Faithful (he said) were 'by no means any longer a Church of immigrants, or an ecclesiastical entity of the diaspora, but a Church which is naturally, firmly and proudly rooted in the American soil'. On the other hand, there no longer existed that 'full homogeneity' in the Communities as existed in the early days, due to intermarriage and conversion leading to 'a change in the composition of the membership of the Church'. A new phenomenon was that of those who 'somehow (disconnected) themselves from the Church and her life'; and he spoke of the 'unchurched' – those people who were not atheists at all but were individuals 'who for various reasons (were) not connected with any Church or organized religious body'. These categories, he emphasised, would help those attending the Congress understand the importance of its theme. The Church in America was 'no longer a Church community looking for survival. Such an understanding (belonged) to the past.' At the same time, he said that the Church could not be 'a self-centered, self-enclosed Greek Orthodox ecclesiastical body, limited to itself and directing its energy exclusively within itself'. It could not be a 'Ghetto Church'. The theme of the Congress called those participating 'in no uncertain terms to reach out, to move out and start gathering the souls who look for a

spiritual home, for a living community and ultimately for a communion with God.'

Archbishop Gregorios then attended a discussion group led by Metropolitan Maximos of Pittsburgh, at which he was invited to speak to the participants. He referred to the role that the spiritual life has to play in everyday life – in the home, with our parents, at school or at work, in friendships; and he commented on the picture of the Church that Archbishop Demetrios had given in his keynote address, which had given this Congress a lot to think and pray about. In particular he referred to the 'unchurched' and reminded his listeners that they too were part of the Body of Christ, and that those who are not in union with or close to the Church are part of the 'wound' affecting that Body.

He was entertained to lunch by Archbishop Demetrios in his suite.

In the evening, he was a guest at the Philoptochos VIP reception and at the banquet held in continuation (during which he again read His All-Holiness message to the participants in the Philoptochos Assembly and at which he assisted in presenting awards). The Banquet's principal speaker was Ms. Genevieve Piturro, founder and executive director of the 'Pajama Program', who spoke about the programme that she had initiated to supply pajamas and books to needy children. Suitably, instead of floral arrangements, bundles of books and school items decorated the tables.

In the morning of Tuesday, 15th July, he accompanied Archbishop Demetrios to meetings of the Science & Technology, Inter-Faith Marriage and Outreach & Evangelism committees (addressing the participants at the latter two).

At the start of the first meeting, an environmental video entitled 'Living Waters' (funded in England) was shown. This was followed by a number of addresses, including one by Dr. George Kostakis, a U.N. advisor. In his remarks, Archbishop Demetrios made reference to the whole of creation groaning and being in pain [cf. Rom. 8 : 22].

At the Inter-Faith Marriage meeting, Archbishop Demetrios mentioned that Archbishop Gregorios has pointed out the unsuitability of the term 'Inter-Faith' in that it implied marriage between people of two different Faiths rather than was the usual practice of two different denominations. In his remarks, Archbishop Gregorios said that in his diocese they encountered the same problems, concerns and worries as those in the Archdiocese of America. In his diocese, there were mixed marriages, marriages of people of different Faiths, and marriages between people of different financial status, different cultures, education, class and race. During the eleven years that he served in the largest parish in the United Kingdom, there had been a number of marriages in which one of the partners had been Jewish, Roman Catholic, Anglican, Baptist – some of whom had been baptised or chrismated (indeed, he said that he had conducted many such services). But many of these people never came to church afterwards; and he had not yet found a suitable answer to the problem, one which the Orthodox Church had not previously had to encounter, apart from in the Diaspora. It was a mistake, he said, if we abandoned these people, without showing concern or sympathy; and there was plenty that could be done by our Church. He also noted that in Greece and Cyprus, as well as in Russia and elsewhere, there were nowadays hundreds of mixed marriages on account of globalisation and interculturalisation. Turning to the question of the need for the continuing education of our clergy and people, he said that while it was true that the clergy ought to be helped to keep up-to-date, they could not be expected to do everything. They were not miracle workers! The priest usually had a wife and family, and this had to be his first concern. In conclusion, he said that it was his opinion that the most important issue for the Church today was the family and its future.

At the Outreach and Evangelism committee, the participants spent their time 'brain-storming' Archbishop Demetrios' keynote address. During this discussion, Archbishop Gregorios was asked about the situation in his diocese. He noted that almost all his ministry had

been in the diaspora. He had served in Cyprus for a few months as a deacon whilst he was at Secondary School, afterwards going to study in Athens, where he had served as a deacon for more than four years. He then went immediately to London, where he was ordained to the priesthood within a few weeks. Referring to Great Britain, he said that in the nineteenth century, there had existed four Greek Orthodox churches – in London, Manchester, Liverpool, and Cardiff. However, by the 1930s and 40s, very few Greeks remained and of these many had become Anglicans. The immigrants from Cyprus went to England in the second part of the twentieth century, particularly during and after the Second World War, going not only to London but scattering all over England. In addition, many high-class Greeks, people from the Islands, ship-owners, also settled there. However (he said), the greater number of our Communities are made up of people whose origin is from Cyprus, and we are still creating new Communities to cater for their needs, to give an answer to the problems and issues which confront them. It had not yet proved possible to organise a proper institution for the education of the clergy; and there was a need to recruit local clergy, since at present most were from Greece, with some from Cyprus. The lay men and women who looked after the secular side of the churches were excellent people, having voluntarily assumed the burden of assisting the archbishop. However, he emphasised that, in the Diaspora, the clergy had to be ready to give answers and face realities. He noted that we lived in a different world from that of our native countries.

At midday, he had lunch with the archbishop at the 'Spare Rib' restaurant in Washington.

In the afternoon, he accompanied Archbishop Demetrios when he visited that part of the Exhibition and Hospitality area that he had not seen on his previous visit, following which he accompanied the archbishop to a party organised for the children of clergy attending the gathering.

In the evening, he was present at a reception preceding the Congress' Cultural Event and at the Event itself, at which younger members of the parishes entertained the audience with singing, oratory, music and dancing. Oratory is perhaps something not immediately associated with a cultural evening, but the Archdiocese of America organises an annual public speaking competition for young people, and the two winners (from the junior and senior sections) repeated their winning addresses. Later, His Eminence was interviewed by Theodoros Kalmoukos of the Greek-language 'National Herald'.

In the early morning of Wednesday, 16th July, he was present at the Archons' Breakfast at which the principal speaker was Jay Sekulow, Chief Counsel of the American Center for Law & Justice and the European Centre for Law & Justice, who had successfully led the Oecumenical Patriarchate's legal team at the recent appeal at the European Court of Human Rights against the decision of the Turkish Supreme Court in a matter relating to property rights. This was a brilliant address and one at which it would have been possible to hear the proverbial pin drop. Prior to the lecture, Archbishop Gregorios had greeted the participants in the name of His All-Holiness and had then commented how we all knew and accepted the concept of religious freedom in the United Kingdom, Europe and that great country in which they (the archons) lived and worked to promote justice, freedom and culture. However, he said, we needed to remember that there were many people who were not in a position to realise their desires to build churches, share their beliefs, uplift their lives with contemplation and prayers, and enrich their children with culture.

At the conclusion of the gathering, Mr. Antonios Limberakis (National Commander of the Order of St. Andrew the Apostle) presented Archbishop Gregorios with an ornate timepiece, since (as he said) people in England were known always to be on time.

In continuation, Archbishop Gregorios accompanied Archbishop

Demetrios to a meeting of the Sisterhood of the Archdiocese's presbyteras. Here, he extended the greetings of the Oecumenical Patriarch; and, referring to the wives of priests and deacons, he said that they should give thanks to the Lord since in the person of Archbishop Demetrios they had a worthy High Priest in that country where they, their parents and grandparents had settled. Like Aeneas, they had brought with them the 'bones' of their parents, the traditions of the Orthodox Faith, and the cultural legacy of Greeks throughout the centuries. It was the role of clergy wives to try to help and guide their husbands in their sacred duties, while (at the same time) being mothers, wives, distinguished members of their parish. In many ways, they were well-equipped to participate in a unique way in the life of the parish and of that particular eparchy of the Oecumenical Patriarchate. He noted that in the United Kingdom, there were difficulties in finding suitable wives for priestly candidates; and, while it was true that the priests in his archdiocese were respected and loved, girls in the United Kingdom had reservations and hesitations about becoming priests' wives.

Afterwards, he was present at a meeting of the Missions' Committee. In the report that was subsequently submitted to the Plenary Session, it was remarked that although there had been no representative of the Archdiocese or Hierarchy initially present at the meeting, 'Archbishop Demetrios visited (them) briefly with Archbishop Gregorios. Archbishop Gregorios stayed with us until the end of our deliberations providing (a) useful perspective from the UK.'

At midday, he was a guest at a luncheon given by Archbishop Demetrios for the hierarchs participating in the Congress and at which the archbishop presented him and the other bishops with a commemorative encolpion.

In the afternoon, he was present at the Congress' first Plenary Session. Afterwards, he attended a social event for clergy families. At this, he said that whenever he went to churches or gatherings, he reminded the people that they ought to pray for priests and their families, for deacons and their families, for bishops, for an increase in the number of clergy, for everyone; and that he would conclude by saying, 'Say a prayer for me'. In London, when walking in the streets, he was frequently asked for a blessing, people wanted to touch him, or to say, 'I want your support'. St. John Chrysostom says that the ministry of a clergyman is unique, it has no parallel, that only the Church can renew the life of the world; and he reminded his audience of their role in contributing to this.

Later, he accompanied Archbishop Demetrios & other members of the hierarchy to Michael Jaharis' 80th birthday party, which was celebrated at the Café Milano in Washington.

In the morning of Thursday, 17th July, he was present at a breakfast for the retired members of the clergy of the Archdiocese, at which he reminded the retirees that priests and bishops never actually retire. They were always needed by the People of God, having been called by the Church in the Name of the Holy Trinity to serve until the end of their lives. They continued their work of caring for others until their old age – which the Church prayed might be 'Christian, painless, unashamed and peaceful, and (that we might have) a good defence before the dread judgement seat of Christ'. He therefore hoped that the retirees' lives would be peaceful, saintly, commended by society, by the people whom they served and by God.

Before addressing the retirees, he and Archbishop Demetrios had been presented with jogging hats to remind them to keep active!

Following this, he attended the Congress' second Plenary Session, which was held in two sessions, before and after lunch (which was held in Archbishop Demetrios' suite).

Before the Plenary ended, the Congress adopted two Resolutions: one, expressing support for Orthodox Chaplaincy in general and calling for the creation of a canonical pan-Orthodox chaplaincy agency in the United States military; and the other, in support of the Oecumenical Patriarchate and calling upon the Federal Government

and State Legislatures to support the religious freedoms and human rights of the Oecumenical Patriarchate.

At the end of the Second Plenary Session, Archbishop Gregorios was invited by Archbishop Demetrios to make some closing remarks. In these, he said that he wanted to thank all the participants at the Congress among whom he had been for so many days as they promoted the great Greek Orthodox Archdiocese of America in that glorious country of America. When the archbishop had invited him to say a few words, he had recalled the first Christians, those who had been so privileged to live in the Apostolic Era and who had heard the good news of the Resurrection. They, as Apostles, had spread this Good News by scattering themselves throughout the world in fulfilment of the command of the Lord. This was the picture that had been created as he observed the enthusiasm, vigour, and dignity with which they had conducted their deliberations, together with their kindness and sensitivity in matters which were somewhat hurtful. All this had been done in a seemly, apostolic way. He recalled the Day of Pentecost. Orthodox Christians affirm that they are the Church of Pentecost, when the Holy Spirit was poured out on the apostles in the Upper Room, giving them power, vitality and grace. He had followed their sessions and had paid attention to all that had gone on during those days, and he could repeat with the hymnographer of the Day of Pentecost, 'The Holy Spirit gives all things: makes prophecies flow, perfects priests, taught the unlettered wisdom, revealed fishermen to be theologians, welds together the whole institution of the Church.' Talking about the priesthood, Archbishop Demetrios had reminded the Congress that we needed the priest, that we needed people to preach the Gospel, so as to make their listeners real Christians. The Holy Spirit perfects our priests; the Holy Spirit is in the Church. This Congress had been a gathering guided by the Holy Spirit; and he was sure that everyone who had participated in it would return to their homes, their parishes, their families, enriched and wiser, more Christian. Congratulations were due, he said, to Archbishop Demetrios; but he also congratulated the conferees since they were behind their archbishop, his bishops and priests, being their tools, hands and feet. It was they who were their co-workers, their 'synerghoi', and he emphasised the importance of working together. Their archbishop knew well the music they played; and it was St. Ignatius who used to say that we were the orchestra which plays the song of God.

Afterwards, he briefly revisited the National Cathedral of Ss. Peter & Paul to admire the beautiful stained glass windows there – in particular, one of 1975 commemorating Patriarch Athenagoras (formerly archbishop of North & South America), which had taken the Deisis as its principal subject, while having below depictions of Ss. John Chrysostom, Basil, Demetrius, Gregory the Theologian and Athanasius; and another, of 1973, depicting 'Space', that had been inspired from photographs taken during the Apollo 11 Space Mission and into which had been set a fragment of the moon.

In the evening, he was a guest at the Congress' Grand Banquet. Before entering again the museum of His All-Holiness, he said a few words with reference to the film about the life of Archbishop Michael that had been shown earlier in the evening (and which has been introduced by Michalis Sotirchos, a former U.S. ambassador to Greece, who had known the archbishop personally). He reminded his listeners that when Archbishop Michael had been a priest in London, he had established the Greek-Cypriot Brotherhood; and that people in London who had known him well used to mention the love and concern he showed for them. In the film, he had been moved to see his predecessor of blessed memory, Archbishop Athenagoras, at the time that he had served as an assistant bishop under Archbishop Michael. The archbishop used to say that Archbishop Michael was a famous holy man, a great archbishop who had contributed much for the progress and protection of the Greek Orthodox Archdiocese of the Americas. After reading the patriarchal message, Archbishop Gregorios said that he wished to say a final word and urged those

participating in the Congress to pray for the Great Church of Constantinople, to remember the Church and Homogeneia in Turkey, the people of Great Britain and those of Cyprus (particularly those refugees uprooted from their homes). He urged them to pray for their country, the United States, its president and all those in authority, their archbishop – that High Priest who served them in an apostolic way – their metropolitans, priests, deacons and all those who helped and assisted their Church, the Greek Orthodox Archdiocese of America, in that great country.

Earlier in the evening, there had been brief addresses from Senator Robert Menendez (New Jersey), Gus Billirakis (congressman from Florida), Andreas Kakouris (ambassador of the Republic of Cyprus), Alexandros Mallias (ambassador of the Hellenic Republic), and Michael Jaharis (vice-chairman of the Archdiocesan Council). The main speaker was John Negroponte, Deputy Secretary of State, who reminded his listeners that he had been baptised in Washington's St. Sophia cathedral.

At the close of the evening, Archbishop Demetrios drew the various strands of the Congress together and urged those present 'to hear the voices of the people who cry for a connection or a reconnection, to the Church and to Faith'.

In the morning of Friday, 18th July, Archbishop Gregorios was present at a clergy breakfast. Addressing the participants, he said that he wished to congratulate both them and all those who had participated in the 39th Clergy-Laity Congress of the Archdiocese of America. Addressing Archbishop Demetrios, he said that, as he had said the previous day, this had been a special meeting, blessed and guided by the Holy Spirit. He congratulated him as chief pastor, with the metropolitans, bishops, priests, deacons and all those who shared his concern for the future of the Church, its progress and life in that country. He was sure that the Holy Spirit would guide him and the Faithful committed to his care; and he reminded the Congress' participants of the example of the Prophet Elias, that 'zealot' of the Old Testament. He himself had been thinking of how much this particular prophet had influenced the New Testament and also the Church – in particular, the Orthodox Church. As was well-known, St. James spoke of him, of the power of his prayer and how there had been no rain for three years and six months before he prayed again [cf. James 5: 16-18]. His faith was such that he was not afraid of Ahab and Jezebel. He was a man of prayer; and our Faithful should pray for the Church and, in particular, for its priests, for their ministry, for our people, that they may obtain strength from the Triune God to continue to serve responsibly for the progress of the Gospel and the realisation of the Kingdom of God. Elias inspired St. John the Baptist, with our Lord saying, 'He is Elias' [cf. Matt. 17: 11-13]. He had achieved a mythical fame and the knowledge of his personality extended far beyond Palestine. Archbishop Gregorios urged the clergy to have the Prophet Elias as their great example in their ministry to remain steadfast to the message proclaimed by our Church, to fulfil their duties responsibly, and also to bring the Kingdom of God to earth. He thanked the archbishop for his hospitality and brotherly love, and he congratulated him on the wonderful job that he was doing in that Archdiocese, an eparchy of the Oecumenical Patriarchate. He was grateful to them all and would ask them to remember that our Mother Church was in need of their prayers, too.

Later, the two archbishops (accompanied by members of their staff) flew from Washington's Ronald Reagan Airport to La Guardia Airport in New York, from where Archbishop Demetrios accompanied Archbishop Gregorios to John Fitzgerald Kennedy Airport. The archbishops were received at the latter airport by the head of Security, a representative of the airport's administration, and four burly policemen. Accompanied by Archbishop Demetrios and others, he was escorted to his departure gate (from where he and the member of his staff accompanying him were to return to the United Kingdom). He arrived back at London's Heathrow Airport in the early morning of Saturday, 19th July.

12.7.2008. The two archbishops laying a wreath at Arlington National Cemetery.

13.7.2008. Archbishop Demetrios of America giving a blessing during the Divine Liturgy.

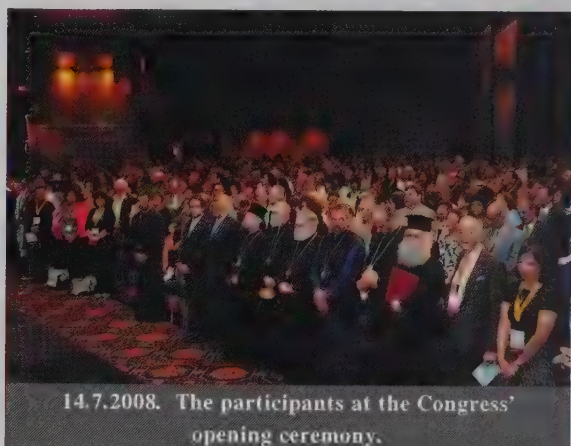
13.7.2008. The Memorial Service for Archbishop Michael.

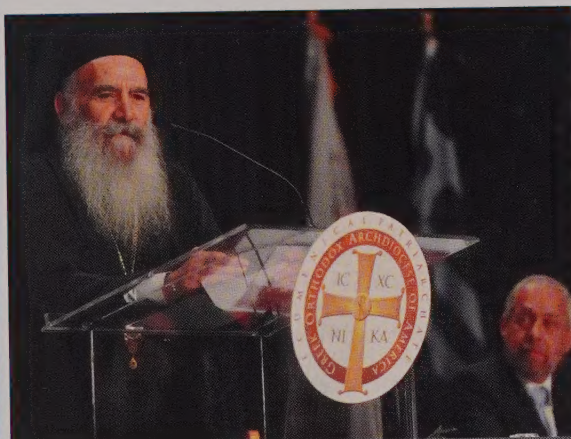
13.7.2008. The two archbishops and the Cyprus ambassador at the Embassy's stand.

14.7.2008. The opening ceremony of the 39th Biennial Clergy-Laity Congress.

14.7.2008. The participants at the Congress' opening ceremony.

14.7.2008. Archbishop Gregorios addressing the Congress, having beside him H.E. Theodoros Kassimis, Hellenic deputy minister of Foreign Affairs.

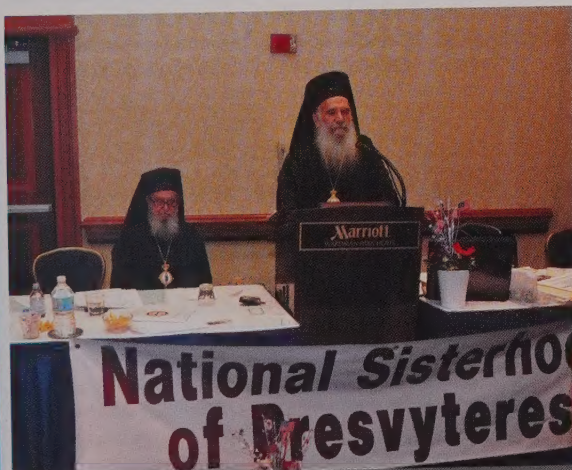
14.7.2008. The two archbishops with Mrs. Georgia Skeadas, president of the National Philoptochos, at the Philoptochos' banquet

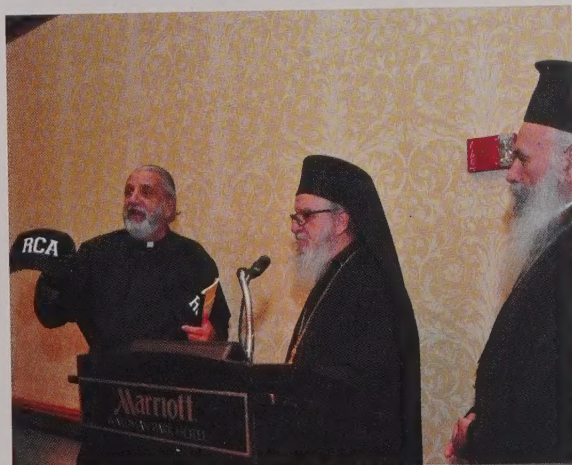
15.7.2008. The two archbishops at a party for children of clergy attending the Congress.

16.7.2008. Archbishop Gregorios addressing the Archons' breakfast. Seated beside him are Antonios Limerakis (National Commander of the Order of St. Andrew the Apostle) and Jay Sekulow (Chief Counsel of the American Center for Law and Justice).

16.7.2008. Archbishop Gregorios addressing the National Sisterhood of Presvyteres.

17.7.2008. The retired clergy presenting the two archbishops with jogging hats.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

July 2008

1. In the late afternoon, His Eminence the Archbishop arrived at London's Heathrow Airport on his return from Greece.
2. He received Georghios Varvatsoulis and Mrs. Jacqueline Fox, Miss Litsa Antoniou and Deacon Tobias Sims during the afternoon.
3. During the afternoon, he received Haritos Karatzas and Father Photios Papadopoulos. In the evening, he received Dhimitraq Prifti.
4. In the morning, he received Father Athanasios Ghiatsios & his presbytera, Carina.
5. In the morning, he received Demetrios Rizos. In the evening, he was present at the end-of-year celebration of the Archdiocese's School of Byzantine Music and its Ecclesiastical & Theological Seminary, held at the church of St. Barnabas in Wood Green. Later, he had supper with Akis & Maria Ioannidis.
6. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Nativity of the Mother of God in Camberwell, being entertained to lunch by the Community afterwards. During the afternoon, he was present at the Friends of St. Cyprian's Funday, held on the premises of the School in Thornton Heath and at the Greek Festival of Youth Arts held at the Hellenic Centre.
7. In the morning, he received Fathers Paraskevas Ghikas & Kyriakos Christophi (who were accompanied by Father Christodoulos Christodoulou). In the evening, he received Bishop Basil of Amphipolis and members of his Vicariate's Council.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the monastery of St. John the Baptist in Tolleshunt Knights, during the course of which he ordained Hierodeacon Melchizedek to the priesthood. In the afternoon, he presided at the funeral of Andreas Viasoumis at the church of the Holy Apostles in Brookman's Park (Hatfield).
9. In the morning, he received Father Vassilios Christodoulou. At midday, he entertained Bishop Christophoros of Andidae to lunch.
10. In the morning, he left London's Heathrow Airport to fly to New York, arriving at John Fitzgerald Kennedy Airport in the early afternoon where he was met by the chancellor of the Archdiocese of America, Bishop Savvas of Troas, and Archdeacon Panteleimon Papadopoulos, as well as by some of his relatives. In the evening, he was entertained to supper by Archbishop Demetrios of America at the Carlyle Hotel.
11. In the morning, Archbishops Demetrios and Gregorios (accompanied by members of their staff) flew from La Guardia Airport in New York to Ronald Reagan Airport outside Washington DC, from where they were taken to the Marriott Wardman Park Hotel in Washington itself, where they were to stay and where Archbishop Gregorios was to represent His All-Holiness the Oecumenical Patriarch at the 39th Clergy-Laity Congress of the Archdiocese of America that was to be held on the hotel's premises. Following lunch with Archbishop Demetrios, His Eminence accompanied him to a Question & Answer session with young people attending the 2008 National Young Adult Conference in which they both participated. In the evening, he was a guest at a dinner given by the archbishop for the hierarchs present, held at the Stone's Throw Restaurant within the hotel complex.
12. In the morning, he was present at the Breakfast given for the youth delegates that was addressed by Deacon John Chrysavgis on the subject of "Orthodoxy and the Environment". His Eminence was also invited to address the delegates. Afterwards, His Eminence was taken by Protopresbyter Mark Arey to see several of the better-known sites in Washington and he also visited the National Cathedral of Ss. Peter & Paul. After lunch with Archbishop Demetrios, he accompanied him to the Arlington National Cemetery, where together they laid a wreath at the Tomb of the Unknowns. In the evening, he was present at a reception held at the Library of Congress at which he & Archbishop Demetrios were invited to sign the distinguished visitors' book. In continuation, he was a guest at a Banquet given by the Archdiocesan Council and the National Board of the Ladies' Philoptochos Society that was held in the Great Hall of the Library's Jefferson Building.
13. In the morning, he participated together with Archbishop Demetrios and the eight metropolitans of the Archdiocese of America in the Divine Liturgy celebrated at the Cathedral of the Divine Wisdom in Washington D.C., at the end of which a memorial service was held to mark the 50th anniversary of the repose of the late Archbishop Michael of North & South America. Afterwards, the cathedral's committee entertained the hierarchs and others to lunch. Returning to the hotel, he was present at the opening of the Exhibition and Hospitality area at which he spoke to a number of exhibitors and visited the Cyprus Embassy's stand. He was then present at the inaugural session of the National Philoptochos General Assembly, at which he read a message of greetings from His All-Holiness the Oecumenical Patriarch. In continuation, he was a guest at the Church Musicians' reception and, in conclusion, at a reception held by the Archons of the Oecumenical Patriarchate in America. He was entertained to supper by Archbishop Demetrios in his suite.
14. In the morning, he was present at the inaugural session of the 39th Biennial Clergy-Laity Congress, at which he read a message of greetings from His All-Holiness the Oecumenical Patriarch and then followed the keynote address of Archbishop Demetrios. In continuation, he attended a meeting addressed by Metropolitan Maximos of Pittsburgh and spoke to the participants. He was entertained to lunch by Archbishop Demetrios in his suite. In the evening, he was a guest at the Philoptochos VIP reception and at the banquet held in continuation (during which he again read His All-Holiness message to the participants in the Philoptochos Assembly).
15. In the morning, he accompanied Archbishop Demetrios to meetings of the Science & Technology, Inter-Faith Marriage and Outreach & Evangelism committees (addressing the participants at the latter two). At midday, he had lunch with the archbishop at the 'Spare Rib' restaurant in Washington. In the afternoon, he accompanied Archbishop Demetrios when he visited that part of the Exhibition and Hospitality area that he had not seen on his previous visit, following which he went to a party organised for the children of clergy attending the gathering. In the evening, he was present at a reception preceding the Congress' Cultural Event and at the Event itself, following which he was interviewed by Theodoros Kalmoukos

of the Greek-language 'National Herald'.

16. In the early morning, he was present at the Archons' Breakfast that was addressed by Jay Sekulow, Chief Counsel of the American Center for Law & Justice and the European Centre for Law & Justice, and at which he greeted the participants in the name of His All-Holiness. In continuation, he accompanied Archbishop Demetrios to a meeting of the Sisterhood of the Archdiocese's presbyteras, which he also addressed. Afterwards, he was present at a meeting of the Missions' Committee. At midday, he was a guest at a luncheon given by Archbishop Demetrios in his suite for the hierarchs participating in the Congress and at which the archbishop presented him with a commemorative encolpion. In the afternoon, he was present at the Congress' first Plenary Session. Later, he attended a social event for clergy families (at which he made a brief address); and, then, he accompanied Archbishop Demetrios & other members of the hierarchy to the 80th birthday party of Michael Jaharis (Vice-Chairman of the Archdiocesan Council), which was celebrated at the Café Milano in Washington.
17. In the morning, he was present at a breakfast for the retired members of the clergy of the Archdiocese, at which he spoke and at which he was presented with a jogging hat. Following this, he attended the first part of the Congress' second Plenary Session, had lunch at midday with Archbishop Demetrios in his suite, and attended the final part of the Second Plenary Session, at which he made some closing remarks. Afterwards, he briefly revisited the National Cathedral of Ss. Peter & Paul and saw the stained glass window commemorating Patriarch Athenagoras (formerly Archbishop Athenagoras of North & South America). In the evening, he was a guest at the Congress' Grand Banquet (at which the principal speaker was John Negroponte, Deputy U.S. Secretary of State), and at which he again read the message of His All-Holiness and said a few words.
18. In the morning, he was present at a clergy breakfast, which he also addressed. Later, the two archbishops (accompanied by members of their staff) flew from Washington's Ronald Reagan Airport to La Guardia Airport in New York, from where Archbishop Demetrios accompanied Archbishop Gregorios to the John Fitzgerald Kennedy Airport, from where the latter returned to the United Kingdom.
19. In the early morning, he arrived at London's Heathrow Airport. In the afternoon, he travelled to Canterbury, where he was entertained to supper by Antonios Ignatiou at his restaurant, the Deep Blue.
20. In the morning, he was present at the Lambeth Conference Service held at Canterbury Cathedral, being entertained to lunch afterwards by the cathedral's Dean and Chapter.
21. In the morning, he travelled to Sheffield, where he was present at the graduation ceremony at the city's university at which Emile Habib was awarded the degree of Bachelor of Dental Surgery.
22. In the morning, he presided at an Haghiasmos for the opening of a garden at St. Cyprian's Greek Orthodox Primary School in Thornton Heath. During the afternoon, he received Panikos Katsouris, Bishop Basil of Amphipolis & Archpriest Alexander Fostiropoulos, and Costas Papadopoulos.
23. During the morning, he received Archimandrite Athenagoras Athanasiou, Father Michael Ilieskou, Archimandrite Panteleimon Tsormatzoglou and Michael Getressala. During the afternoon, he received Father Iulian Ickim, Father Abraham Thomas, and Mrs. Katerina Papadopoulou.
24. In the morning, he received Archimandrite Nikodemos Anagnostopoulos. In the afternoon, he received Michalis Eleftheriadis & Ioannis M. Mouskos. Later, he was a guest at a Royal Garden Party held in the grounds of Buckingham Palace, to which delegates to and other guests at the Lambeth Conference were invited. In the evening, he entertained Archbishop Anastasios of Albania, Bishop Andon of Kruja & Bishop Chrysostomos of Kyanea to supper at the Halepi Restaurant in Bayswater.
25. In the evening, he presided at a meeting of the committee of the Cathedral of All Saints in Camden Town at Thyateira House.
28. In the morning, he received Georgios Kasapis & Haris Elia, together with other representatives of the Communities in Folkestone and Maidstone. At midday, he entertained Marios Koukkidis & his family to lunch. In the afternoon, he received Archimandrite Kyrill, superior of the Tolleshunt Knights' monastery, Archimandrite Zacharias and recently-ordained Hieromonks Melchizedek & Petros.
30. In the evening, he was a guest at celebrations marking the anniversary of the enthronement of King Mohammed VI of Morocco at the Moroccan Embassy.
31. At midday, he presided at the funeral of Mrs. Sophia Georgiou at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Returning to Thyateira House, he entertained Bishop Kyrillos of Avidos, Archimandrites Christodoulos Persopoulos & Timotheos Romanas & Protopresbyter Vassilios Mavroudis to lunch. During the afternoon, he received Zoran Radosevic and Dr. Maria Vaiou & her son, Pavlos.

August 2008

1. At midday, he entertained Metropolitan Anthimos of Alexandroupolis, his mother Aekaterini, Father Anastasios Alexiou & his presbytera Chryssi, Pavlos Varelakis & Mrs. Elisavet Chantzi to lunch. In the afternoon, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese and then, in continuation, at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
3. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Transfiguration of Christ the Saviour in Welling (Woolwich), being entertained to lunch by the Community afterwards.
4. Accompanied by Bishop Athanasios of Tropaeou, he spent the day at the Orthodox Youth Camp at Church Preen in Shropshire, where he had lunch with the campers and then conducted an Haghiasmos.
5. In the morning, he received Captain Georgios Dritsakos HN. In the evening, he presided at Vespers in the Chapel of the Archdiocese.
6. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney, greeting the priest-in-charge Oeconomos Soterios Charalambous on the occasion of his nameday and being entertained to lunch afterwards by the Community. In the afternoon, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese.
7. In the morning, he received Hieromonk Spyridon Maikandis. He entertained Doros Partasidis to lunch. In the afternoon, he

received Costas Nikolaidis. Later, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese. Afterwards, he received Stathakis Papachristophorou & his son, Andreas.

8. In the morning, he received Nicholas Jeffrey. In the afternoon, he performed an Haghiasmos at Mrs. Maarit Spiridonis' dental surgery. Later, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese.
9. At midday, he entertained Savvas & Maroula and Charalambos & Polyxeni to lunch.
10. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at St. Mark's Anglican church in Barnet Vale for the Orthodox Community of St. Catherine that worships there, afterwards being entertained to lunch by Mrs. Maria V. Savvidou.
11. At midday, he had lunch at the house of Christophoros Pavlidis in High Barnet, afterwards going to inspect property for possible acquisition of the Community of St. Catherine. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese.
12. At midday, he entertained Bishop Theodoritos of Nazianzos to lunch. In the afternoon, he visited Elias & Chrystala Serghiou. Returning to Thyateira House, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese.
13. During the morning, he received Lavrentios & Eugenia Spanos, Father Evdokimos-Martin Harding, and Michael Gebresslassie, Miss Azeb Assefan & Miss Milly Tecleab. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication in the Chapel of the Archdiocese.
14. In the afternoon, he received Savvas Karagiannis. In the evening, he presided at Great Vespers at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green, being entertained to supper by the Community afterwards.
15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the evening, he received Grigorios & Savvoula Yiorkas & their son, Constantinos.
16. In the evening, he was entertained to supper by Serif & Georghia Habib & their daughter, Maria.
17. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. George the Great Martyr in Norbiton (Kingston-upon-Thames), during the course of which he conferred the Cross of the Archdiocese on Stelios Mamas & Neoklis Papa-loannou, and the medal of the Archdiocese on Mrs. Stella N. Papa-loannou. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community.
19. In the morning, he received Miss Stamatia Kremmyda. At midday, he was entertained to lunch by Kypros Nicholas & Antonis Yerole mou at the Halepi restaurant. In the evening, he was entertained to supper by Miss Maria Vassiliadou-Moscho.
20. In the morning, he received Mrs. Heleni Michael. Later, he visited Mrs. Androula Menelaou Regha & her son, Savvas, at their home. In the evening, he presided at a meeting of the committee of the Community of Ss. Ambrose & Stylianus in Milton Keynes, held at Thyateira House.
21. During the morning, he received Metropolitan Kallistos of Diokleia, and Mrs. Niki Loizou & her daughter, Zoë. He entertained Fathers Ireneu-loan Craciun & Thomas Carroll to lunch. During the afternoon, he received Hieromonk Spyridon Maikandis (who was accompanied by Miltiades & Nede

Charalambous), and Panaghiotis Mytarakis.

22. In the morning, he received Alexandros Zenonos, newly-appointed Cyprus High Commissioner. In the early afternoon, he presided at the funeral of Raymondos Hadji-Soteriou at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green.
23. At the afternoon, he blessed the marriage of Christian Pecher and Christina Eugeniou at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
24. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Lazarus & Andrew the Apostle in Forest Gate, being entertained to lunch by the Community afterwards.
26. In the morning, he received Bishop Basil of Amphipolis & Archpriest Alexander Fostiropoulos, afterwards entertaining them to lunch. In the afternoon, he received Andreas Taliadoros & his wife.
27. In the afternoon, he was present at the funeral of Professor John Barron, held in the chapel of St. Peter's College Oxford. Whilst in Oxford, he received a number of people, including Metropolitan Kallistos of Diokleia and Bishop Basil of Amphipolis.
28. In the morning, he received Georghios Ghiankoulis.
29. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Baptist in Hornsey, being entertained to lunch by the Community afterwards. During the evening, he received Archimandrite Aemilianos Papadakis and Dr. Maria Vaiou & her son, Pavlos.
30. In the afternoon, he blessed the marriage of Alexandros Katsouris and Caroline Alexandrian at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater, afterwards attending the reception held at the Dorchester.
31. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Cosmas & Damian in Gospel Oak, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he blessed the marriage of Nicholas Winterbourne and Zina Neophytou at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Later, he left London's Heathrow airport to fly to Constantinople.

During the months of July and August, His Eminence was represented:

by Bishop Athanasios of Tropaeou at Southgate Cemetery's annual Memorial service (12/7);
by Bishop Theodoritos of Nazianzos at a dinner honouring Orthodox observers at the Anglican's Lambeth Conference (18/7);
by Archimandrite Ephrem Lash at the Indian Family Conference (23/8);
by Archimandrite Theonas Bakalis at an exhibition of photography at the Russian Orthodox Cathedral (28/8);
by Archimandrite Chrysostomos Michailidis at the Raising of the Flags of Cyprus & the European Union at the Teatro Technis (14/7); and
by a member of the Archdiocesan staff at a farewell reception for Father Michael Seed (1/7), at the South-East Asia & Middle East Forum's post-July 7th Social Cohesion Forum (3/7), at the launch of "Who is my neighbour? The Churches' response to social disorder linked to gangs, drugs, guns and knives" (21/7), and at the 2008 City of Westminster's summer reception (23/7).